

RAZILAŞDIRILMIŞDIR:

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Dövlət Sığorta Nəzarəti
Xidmətinin rəisi vəzifəsini
müvəqqəti icra edən

TƏSDİQ EDİRƏM:

“Paşa Sığorta”
Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
İdarə Heyətinin Sədəri

Yük sığortası Qaydaları

Ümumi anlayışlar

Əgər qaydaların məzmununda başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, bu Qaydalarda istifadə olunan termin və ifadələr aşağıdakı mənaları daşıyır:

Sığortalı - sığorta haqqı ödəyən, sığorta obyektinin sığorta etdirilməsində sığorta marağı olan sığorta müqaviləsinin tərəfi;

Sığortacı - sığorta fəaliyyətini həyata keçirmək üçün müvafiq lisenziyaya malik olan, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan sığorta hadisəsi baş verdiyi halda qanunvericiliklə və ya müqavilə ilə müəyyən olunmuş qaydada sığorta ödənişini vermək öhdəliyi daşıyan sığorta müqaviləsinin tərəfi olan yerli hüquqi şəxs;

Faydalanan şəxs(lər) - sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığorta ödənişini almaq hüququ olan şəxs;

Aktuari - qanunvericiliyə uyğun olaraq iqtisadi-riyazi hesablamalar aparmaqla sığorta haqlarının hesablanmasıının əsaslarını müəyyən edən, həmçinin sığorta ehtiyatlarını hesablayan mütəxəssis;

Sığorta hadisəsi - qanunvericiliyə və ya sığorta müqaviləsinə görə sığorta ödənişinin sığortalıya, sığorta olunana və ya digər faydalanan şəxslərə ödənilməsi üçün əsas olan, sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən hadisə və ya yaranan hal;

Sığorta məbləği - sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin qanunvericilik, yaxud müqavilə ilə müəyyənləşdirilmiş məbləğlə ifadə olunan son həddi;

Sığorta tələbi - sığorta hadisəsi baş verdikdə sığortalının, sığorta olunanın və ya faydalanan şəxsin sığortaçıya öz vəzifələrini qanunvericiliyə və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq icra etməsi barədə müraciəti;

Sığorta ödənişi - sığorta hadisəsi baş verdikdə, qanunvericiliyə, həmçinin sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortaçı tərəfindən ödənilən maliyyə kompensasiyası;

Sığorta obyekti - sığortalının, yaxud sığorta olunanın qanunazidd olmayan hər hansı əmlak mənafeyi;

Sığorta predmeti - sığorta müqaviləsi üzrə sığortalanan əmlak mənafelərinin aid olduğu əmək;

Sığorta marağı - Sığorta marağı sığorta hadisəsinin baş verəcəyi təqdirdə sığortalının maliyyə itkisinə məruz qalması ehtimalı ilə şərtlənən və onun sığorta obyekti sığorta etdirmək hüququnun əsaslandığı mənafedir.

Sığorta haqqı - risklərin qəbul edilməsi və ya bölüşdürülməsi müqabilində sığorta qanunvericiliyinə uyğun olaraq, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan qaydada sığortalının sığortaçıya ödəməli olduğu pul məbləği;

Sığorta riski və ya risk - sığorta obyekti ilə bağlı itkilərin və ya zərərlərin yaranmasına səbəb olan hadisənin baş verməsi və ya halin yaranması ehtimalı, həmçinin bu ehtimala qarşı sığortaçının üzərinə götürüldüyü öhdəlik;

Sığorta tarifi - sığorta haqqının hesablanması üçün aktuari hesablamalarına əsasən müəyyən edilən faiz dərəcəsi;

Sığorta müqaviləsi - sığortalının müvafiq sığorta haqqı ödəməsi müqabilində sığorta obyektinin məruz qala biləcəyi risklərlə bağlı itkilərin, dəyən zərərin əvəzinin və ya razılışdırılan pul məbləğinin müəyyən bir hadisənin baş verməsi əsasında ödənilməsinin sığortaçı tərəfindən öhdəlik kimi götürülməsi şərtlərinin təsbit edildiyi razılaşma;

Sığorta şəhadətnaməsi - sığorta müqaviləsinin bağlanması faktını təsdiq edən, sığortaçı tərəfindən sığortalıya və (və ya) sığorta olunana verilən sənəd;

Sığortanın müddəti - sığorta risklərinin təminatda hesab olunduğu müddət;

Azadolma məbləği - Azadolma məbləği, sığorta hadisəsi nəticəsində yaranan itkilərin və ya dəyən zərərin sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və sığortalının üzərində qalan hissəsidir. Azadolma məbləği hər bir halda sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq müəyyən edilən sığorta ödənişi məbləğinə tətbiq olunur

Əhəmiyyətli hallar - Sığortaçının müqavilədən imtina etmək və ya onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq qərarına təsir göstərə bilən hallar əhəmiyyətli sayılır;

Sığortanın ərazisi - sığorta obyektinin sığortalanmış hesab olunduğu müəyyən ərazi hüdudları.

Maddə 1. Sığorta sinifi

Qeyri-Həyat sığorta sahəsində sığorta obyektiన görə əmlak sığortasına aid olan aşağıdakı sinif:

1.1.1 Daşima üsulundan asılı olmayaraq yükün zədələnməsi, korlanması, məhv olması, yaxud hər hansı formada itkisi nəticəsində sığortalının əmlak mənafelərinə dəyən zərərin əvəzinin tam və ya qismən ödənilməsi miqdardında sığorta ödənişin həyata keçirilməsini nəzərdə tutan yüklərin sığortası

Maddə 2. Sığorta predmeti

2.1. Bu qaydalara əsasən sığorta müqaviləsi üzrə sığortalanan əmlak mənafelərinin aid olduğu yük sığortanın predmeti hesab olunur.

Maddə 3. Sığorta obyekti

3.1. Bu qaydalara əsasən sığorta obyekti, daşınan yükün məhv olması, zədələnməsi ilə bağlı Sığortalının qüvvədə olan qanunvericiliyə zidd olmayan əmlak maraqlarıdır.

Maddə 4. Sığorta məbləği

4.1. Sığorta məbləği sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin həddidir.

4.2. Tərəflər arasında qiymətləndirmə zamanı başqa şərtlər nəzərdə tutulmamışdırsa, yükün yüksəklikdə tarixindəki dəyəri və daşınma vasitəsinə yüksəklikdə qədər çəkilən bütün xərclərin cəmi yükün sığorta dəyərini əmələ gətirir. Tərəflərin qarşılıqlı razılığına əsasən nəqliyyat haqqı, daşima zamanı və yükün ünvanlandığı son məntəqədə çəkilən xərclər də sığorta dəyərinə əlavə edilə bilər. Nəqliyyat haqqı və yuxarıda göstərilən xərclər sığorta etdirilmiş olsalar da, hadisə baş verdiyinə görə həmin xərclərin çəkilməyən hissələrinə görə ödəniş verilmir.

4.3. Yük sığortası üzrə müqavilədə müəyyən edilmiş sığorta məbləği sığorta dəyərindən az olduğu halda (qismən sığorta halında), sığortaçı zərərin əvəzini sığorta məbləğinin sığorta dəyərinə olan nisbətində ödəyir.

4.4. Sığorta müqaviləsində göstərilmiş sığorta məbləği sığorta dəyərindən artıq olduqda, sığorta məbləğinin sığorta dəyərindən artıq olduğu hissə üçün müqavilə etibarsızdır.

4.5. Sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, Sığorta məbləği sığortanın qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən bütün sığorta hadisələri ilə əlaqədar verilən sığorta təminatı üzrə ödənişin maksimum miqdarnı müəyyən edir.

Maddə 5. Sığorta riskləri və İstisnalar

5.1. Bu sığorta şərtləri ilə, sığorta predmeti olan yükün, müqavilədə göstərilən vaxt və ya daşima müddəti ərzində müqavilədə göstərilən nəqliyyat vasitələrlə daşınması və yaxud daşınma zamanı hansıa bir anbarda müvəqqəti olaraq saxlandığı zaman məruz qaldığı sığorta hadisələri nəticəsində dəyən ziyan və zərərlərə, həmçinin onunla əlaqədar xərclərə sığorta təminatı verilir.

5.2. Ziyan və zərərin və yaxud xərclərin miqdarı və mahiyyəti, təminata daxil edilən hadisələr və istisnalar Sığorta şəhadətnaməsinə əlavə edilən aşağıda sadalanan qeyd-şərtlərdən birinə əsasən müəyyən edilir.

5.2.1. Qeyd-şərt A 1/1/82

5.2.2. Qeyd-şərt B 1/1/82

5.2.3. Qeyd-şərt C 1/1/82

5.2.4. Qeyd-şərt 255 - Müharibə

5.2.5. Qeyd-şərt 256 - Tətil

Maddə 6. Sığorta müqaviləsi

6.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması

6.1.1. Sığorta müqaviləsi Sığortalının yazılı ərizəsi əsasında bağlanır. Ərizə sığorta müqaviləsinin ayrılmaz tərkib hissəsi və əsasını təşkil edir.

6.1.2. Sığorta müqaviləsi bağlanarkən Sığortalı sığortaya qəbul edilən daşınar yükə dair riskin dərəcəsinin müəyyən edilməsi üçün əhəmiyyətli və ona məlum olan bütün hallar haqqında Sığortaçıya məlumat verməlidir. Sığortalının ərizə formasında qeyd etdiyi hallar həmçinin əhəmiyyətli hallar hesab edilir.

Sığorta müqaviləsi bağlandıqdan sonra Sığortalının Sığortaçuya bilərkədən yalan məlumatlar verməsi müəyyən edilərsə, Sığortaçı müqavilənin etibarsız hesab edilməsini tələb edə bilər.

6.1.3. Sığorta müqaviləsinin bağlanması faktı sığorta qaydaları və xiüsusü şərtlər olan Qeyd Şərt(lər) əlavə edilməklə, Sığortalıya verilən sığorta şəhadətnaməsi ilə təsdiq edilir.

Maddə 6.2. Sığorta müqaviləsinin tərəfləri

6.2.1. Sığortaçı

6.2.1.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortaçı “Paşa Sığorta” ASC-dir.

6.2.2. Sığortalı

6.2.2.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortalı sığorta predmetinə münasibətdə sığorta marağı olan hər hansı bir fiziki və ya hüquqi şəxs hesab olunur.

6.2.2.2. Bu Qaydalar daxilində Sığortalının hərəkətlərinə onun işçilərinin, rəsmi şəxslərinin, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə, «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa, sığorta müqaviləsinə, vəkalətnaməyə (etibarnaməyə) və ya vəzifə öhdəliklərinə əsasən Sığortalı adından çıxış etmək səlahiyyəti olan digər nümayəndələrinin hərəkətləri də aid edilir.

6.2.3. Faydalanan şəxs

6.2.3.1. Sığorta müqaviləsi hər hansı hüquqi və ya fiziki şəxsin – Faydalanan şəxsin xeyrinə bağlanır bilər.

6.2.3.2. Faydalanan şəxsin adı sığorta müqaviləsində göstərilməlidir.

6.2.3.3. Sığorta müqaviləsinin Faydalanan şəxsin xeyrinə bağlanması Sığortalını müqaviləyə əsasən vəzifə və öhdəliklərindən azad etmir.

6.2.3.4. Bu Qaydalar və sığorta müqaviləsi ilə Sığortalıya aid edilən bütün müddəalar sığortadan faydalanaq niyyətində olan Faydalanan şəxsə də eyni həcmidə aid edilir.

Maddə 7. Sığorta haqqı

7.1. Sığorta haqqı sığorta tariflərinə əsasən hesablanır.

7.2. Sığorta haqqı bir dəfəyə ödənilir və ya tərəflərin razılığına əsasən hissə-hissə ödənilə bilər.

7.3. Sığorta haqqının ödənilidiyi gün, pul vəsaitinin Sığortaçının bank hesabına və ya kassasına daxil olduğu gün hesab olunur.

7.4. Müqavilədə başqa cür nəzərdə tutulmamışdır, sığorta müqaviləsi sığorta haqqının ilk hissəsinin və ya tam ödənilidiyi gün saat 24:00-da, lakin şəhadətnamədə göstərilmiş sığorta müddətinin başlanma tarixindən tez olamayaraq qüvvəyə minir.

7.5. Sığorta haqqı və ya onun növbəti hissəsi sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş müddətədək ödənilmədikdə və ya sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulduğundan daha az məbləğdə ödənilidikdə, sığorta müqaviləsində sığorta haqqının və ya onun növbəti hissəsinin ödəniş günü kimi nəzərdə tutulmuş tarixdən sonrakı gün saat 24:00-dan Sığortaçı sığorta ödənişi vermək öhdəliyindən azad edilir.

7.5.1. Bu halda sığortaçı onun ödənilməsi üçün bu qaydaların 7.5.2.-ci maddəsinin tələbini nəzərə alaraq, yazılı surətdə 15 günədək əlavə müddət müəyyən edə bilər.

7.5.2. Hər bir halda sığorta haqqı və ya onun razılışdırılmış ilk hissəsi sığorta müqaviləsi bağlandığı gündən 1 aydan gec olmayıaraq ödənilməlidir.

7.6. Sığortalı sığorta haqqını və ya onun növbəti hissəsini sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş müddətədə ödəmədikdə, Sığortaçı sığorta müqaviləsinə xitam verə bilər və ya birtərəfli qaydada müqavilənin icrasından imtina edə bilər.

Maddə 8. Sığorta təminatının əhatə dairəsi.

8.1. Sığorta, şəhadətnamədə qeyd olunan marşrut hüdudlarında, təminatda hesab olunur.

8.2. Sığortalanmış daşınar yük razılışdırılmış marşrutdan çıxarıldıqda sığorta təminatı dayandırılır.

Maddə 9. Sığorta müddəti

9.1. Sığorta müddəti, sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta müqaviləsinin bağlandığı gün saat 24:00-da başlanır və, sığorta müqaviləsinə əsasən həmin müqavilənin qüvvədə olduğu sonuncu gün saat 24:00-da başa çatır.

Maddə 10. Azadolma məbləği

10.1. Sığorta müqaviləsində şərtlə və ya şərtsiz azadolma məbləği, Sığortalı ilə Sığortaçı arasındakı razılığa əsasən müəyyən oluna bilər.

10.2. Şərtlə azadolma məbləğinin nəzərdə tutulması halında, sığorta hadisəsi nəticəsində dəyən zərərin həcmi həmin məbləğdən çox olduqda, zərər məbləğindən azadolma məbləği çıxılmır.

10.3. Şərtsiz azadolma məbləği nəzərdə tutulduqda, həmin məbləğ hər bir halda zərər məbləğindən çıxılır.

10.4. Sığorta müqaviləsi qüvvədə olduğu müddət ərzində bir neçə sığorta hadisəsi baş verdikdə azadolma məbləği hər bir hadisə üzrə tətbiq olunur.

Maddə 11. Riskin dərəcəsinin dəyişməsi

11.1. Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində, Sığortalı, sığorta müqaviləsi bağlanan zaman Sığortaçıya bildirdiyi əhəmiyyətli halların dəyişilməsi, həmçinin sığorta riskinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilən və ona məlum olan bütün digər hallar barədə Sığortaçıya dərhal məlumat verməlidir.

11.2. Sığortaçı sığorta riskinin artmasına təsir edən hallar barədə məlumatı əldə etdiqdən sonra aşağıda göstərilən hərəketləri etmək hüququna malikdir:

11.2.1. sığorta müqaviləsinin şərtlərini və müddəalarını dəyişmək,

11.2.2. əlavə sığorta haqqının ödənilməsini tələb etmək və ya

11.2.3. belə dəyişikliklərin baş verdiyi tarixdən sığorta müqaviləsinə xitam vermək.

Maddə 12. Şərikli sığorta

12.1. Şərikli sığorta bir neçə sığortaçının aralarında bağladıqları müqaviləyə müvafiq olaraq, sığorta ödənişi üzrə öhdəlikləri bölüşdürülməklə sığorta müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş sığorta risklərini eyni zamanda sığortalamaları ilə bağlı fəaliyyət və bununla əlaqədar yaranan münasibətlərdir.

12.2. Sığorta obyekti bir müqavilə ilə bir neçə sığortaçı tərəfindən sığortalana bilər. Bu müqavilədə hər bir sığortaçının razılışdırılmış paylar əsasında hüquq və vəzifələrini müəyyən edən şərtlər olmalıdır.

12.3. Sığortalı qarşısında öhdəliyi öz payı miqdarında olmaqla şərikli sığortaçılardan biri sığortalı ilə münasibətdə bütün şərikləri təmsil edə bilər.

12.4. Müvafiq sığorta növü üzrə fəaliyyət göstərməyə icazəsi olmayan sığortaçı şərikli sığortada iştirak edə bilməz.

Maddə 13. Sığorta müqaviləsinə əlavə və dəyişikliklərin edilməsi

13.1. Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində sığortalı və sığortaçı, faydalanan şəxsin (əgər varsa) yazılı razılığı ilə müqavilənin müəyyən şərtlərinin dəyişdirilməsi, həmçinin ona müəyyən əlavələr edilməsi barədə razılığa gələ bilərlər.

Maddə 14. Sığorta müqaviləsinə xitam verilməsi

14.1. Sığorta müqaviləsinə aşağıdakı hallarda xitam verilir:

14.1.1. Müqavilənin müddəti bitdiqdə;

14.1.2. Sığortaçı müqavilə üzrə Sığortalı qarşısında öhdəliklərini tam həcmidə icra etdiqdə;

14.1.3. Sığortalı sığorta haqqlarını müqavilə ilə müəyyən olunmuş müddətdə ödəmədiqdə;

14.1.4. Sığortaçı, Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktları əsasında ləğv edildiqdə;

- 14.1.5. Sığorta müqaviləsinin etibarsız hesab olunması haqqında məhkəmə tərəfindən qərar qəbul edildikdə;
- 14.1.6. Sığorta marağı artıq mövcud olmadıqda;
- 14.1.7. Sığorta predmeti artıq mövcud olmadıqda.
- 14.1.8. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulan digər hallarda.
- 14.2. Sığorta müqaviləsinə Sığortalının və ya Sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verilə bilər.
- 14.3. Bu barədə tərəflər bir-birini, qanunla müəyyən edilən hallar istisna olmaqla, azı 30 (otuz) gün əvvəl yazılı surətdə xəbərdar etməlidirlər.
- 14.4. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermənin nəticələri
- 14.4.1. Sığorta müqaviləsinə sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığorta qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, sığortaçı həmin müqavilə ərzə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını ona qaytarır; əgər bu tələb sığortaçının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı sığorta haqlarını bütünlükə sığortalıya qaytarır.
- 14.4.2. Sığorta müqaviləsinə sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə o, sığorta haqlarını bütünlükə sığortalıya qaytarır; əgər bu tələb sığortalının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərcləri çıxılmaqla, müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını qaytarır.
- 14.4.3. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək sığortaçı tərəfindən sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqına bərabər və ya ondan çox miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirse, sığorta haqqı sığortalıya qaytarılmır.
- 14.4.4. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək sığortaçı tərəfindən sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqından az miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirse, həmin sığorta haqqı məbləği ilə sığorta ödənişi məbləği arasındaki fərq miqdarında sığorta haqqının sığortalıya qaytarılması müvafiq olaraq bu maddənin 14.4.1-ci və 14.4.2-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.
- 14.4.5. Sığorta müqaviləsi məhkəmə qərarı əsasında (sığortalı məhkəmənin qərarı ilə fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edilmişdirse, yaxud onun fəaliyyət qabiliyyəti məhkəmənin qərarı ilə məhdudlaşdırılmışdır) xitam verilmiş hesab edildikdə, sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını, bu maddənin 14.4.3.-cü və 14.4.4-cü bəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla, sığortalının qanuni nümayəndəsinə qaytarır.

Maddə 15. Tərəflərin hüquq və öhdəlikləri

- 15.1. Sığortalının aşağıdakı hüquqları var:
- 15.1.1. sığorta hadisəsi baş verdikdə sığorta ödənişi almaq;
- 15.1.2. sığorta müqaviləsini hər hansı başqa şəxsin (hüquqi və ya fiziki) – faydalanan şəxsin xeyrinə bağlamaq;
- 15.1.3. sığorta müqaviləsinə əlavə və dəyişiklik etmək;
- 15.1.4. sığorta müqaviləsinə xitam vermək;
- 15.1.5. itirilmiş şəhadətnamənin yerinə dublikatını almaq.
- 15.1.6. mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hüquqlar
- 15.2. Sığortalının aşağıdakı vəzifələri var:
- 15.2.1. sığorta hadisəsi baş verdikdə, bu barədə Qaydaların 18.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş müddətə sığortaçını xəbərdar etməli;
- 15.2.2. ziyanın qarşısının alınması və azaldılması üçün bütün zəruri tədbirlər görməli, sığorta haqqını vaxtında ödəməli;
- 15.2.3. sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı özünə məlum olan və sığortaçının müqavilədən imtina etmək, yaxud onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq qərarına təsir göstərə bilən bütün hallar barədə sığortaçuya məlumat verməlidir, riskin dərəcəsinin sonradan dəyişilməsi barədə sığortaçuya məlumat verməli;

15.2.4. sigortalanmış obyektlə dair qüvvədə olan digər sigorta müqavilələri barədə sigortaçıya məlumat verməli;

15.2.5. sigorta hadisəsi faktının mövcudluğunu sübut etmək vəzifəsi Sığortalının üzərinə düşür və Sığortalı qanunvericilik və formalasılmış təcrübə ilə tələb olunan sənədlər də daxil olmaqla Sığortaçını bütün zəruri sənədlərlə təmin etməlidir;

15.2.6. mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər vəzifələr.

15.3. Sığortaçının aşağıdakı hüquqları var:

15.3.1. sigortalının bildirdiyi məlumatların düzgünlüyünü yoxlamaq;

15.3.2. sigortalanmış riskin dətəcisi artdıqda, Sığortalıya sigorta müqaviləsinin şərtlərinin dəyişdirilməsini, o cümlədən, sigorta riskinin artması nisbətində əlavə sigorta haqqının ödənilməsini təklif etmək və ya Sığortalını xəbərdar etdikdən sonra sigorta müqaviləsinə xitam vermək;

15.3.3. sigortalanan predmetə baxış keçirmək, fiziki və texniki xüsusiyyətlərini müxtalif vasitələrlə təyin etməklə, sxem və cizgilər tərtib etməklə, foto və video çəkilişlər aparmaqla onu qiymətləndirmək, lazıim gəldikdə isə onun həqiqi dəyərini müəyyən etmək məqsədi ilə sigorta qanunvericiliyinin tələblərini nəzərə almaqla müstəqil ekspert təyin etmək;

15.3.4. sigortaçı (və ya təyin edilmiş müstəqil ekspert, yaxud sigorta sahəsində yardımçı fəaliyyət göstərən şəxs) sigorta hadisəsinin baş verməsi faktını təsdiq edən və (və ya) sigorta ödənişinin həcminin müəyyənləşdirilməsi üçün lazıim olan sənədləri və məlumatları sigortalıdan tələb etmək;

15.3.5. sigortalı sigorta müqaviləsi üzrə öz öhdəliklərini icra etməkdə, saxta sənədlər təqdim etdikdə və ya zərərin artırılması və ya sigorta ödənişinin əsassız şəkildə artırılması məqsədilə qəsdən hərəkətlər etdikdə, sigorta ödənişinin verilməsindən tam və ya qismən imtina etmək;

15.3.6. mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hüquqlar

15.4. Sığortaçının aşağıdakı vəzifələri var:

15.4.1. sigortalını sigorta qaydaları ilə tanış etməli;

sigorta hadisəsi baş verdikdə bütün zəruri sənədləri aldıqdan sonra sigorta ödənişini bu Qaydaların 17.10-ci maddəsində müəyyən edilmiş müddətdə verməli;

qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallardan başqa, Sığortalı şəxsin əmlak vəziyyəti, o cümlədən

kommersiya sırrı olan məlumatları yaymamaq;

15.4.4. sigorta hadisəsi hesab edilə bilən, qanunvericiliyə uyğun olaraq araşdırılması və ya qeydə alınması tələb olunan hadisələr barədə səlahiyyətli dövlət orqanlarına belə hadisələrin baş verməsi faktını və (və ya) səbəbini, habelə nəticələrini təsdiq edən sənədin alınması üçün yazılı sorğu vermək.

15.4.5. mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər vəzifələr

Maddə 16. Sığorta hadisəsi baş verdikdə Sığortalının öhdəlikləri:

16.1. Sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə sigortalı, yaxud faydalanan şəxs hadisədən xəbər tutduqdan dərhal sonra və ya mümkün olan ən qısa müddət ərzində sigortaçıya və ya onun nümayəndəsinə, eyni zamanda, qanunvericiliyə uyğun olaraq, həmin hadisə barədə məlumatlandırılmalı olan səlahiyyətli dövlət orqanlarına hər hansı vasitə ilə xəbər verməlidir.

16.1.1. zərərin qarşısının alınması və ya təsirinin azaldılması və zərər vurulmuş yükün xilas edilməsi üçün bütün mümkün tədbirləri görməli və belə tədbirlərin görülməsi zamanı Sığortaçıdan aldığı bütün təlimatlara əməl etməlidir;

16.1.2. Sığortaçının və ya onun nümayəndələrinin zərər dəymmiş yüksək baxışın keçirilməsində və ya tədqiq edilməsində, vurulmuş zərərin səbəb və həcmimin müəyyən edilməsində, zərərin təsirinin azaldılması və zərər vurulmuş yükün xilas edilməsi tədbirlərində iştirakını təmin etməli;

16.1.3. Sığortaçının tələbi ilə sigortalanmış yükün məhv olması və ya vurulmuş zərərin həcmi və səbəblərini müəyyənləşdirmək üçün zəruri bütün məlumat və sənədləri Sığortaçıya təqdim etməli;

16.1.4. Yük sigortası müqaviləsi üzrə sigortalı aşağıdakı hallar istisna olmaqla, zərər dəymiş yüksək sigorta hadisəsindən dərhal sonrakı vəziyyətdə sigortaçıya və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsinə təqdim etməlidir:

16.1.4.1. zərərin qarşısının alınması və ya həcminin azaldılması, siğorta hadisəsinin nəticələrinin aradan qaldırılması, yaxud digər fəsadlara səbəb olmaması, habelə zərər dəymış yükün sonrakı itkili üçün təhlükə ehtimalına səbəb ola bilən nəzarətsiz halda qalmaması, başqa şəxslərin hərəkətinə və ya fəaliyyətinə mane olmaması üçün zəruri tədbirlərin görülməsi, o cümlədən bu məqsədlərlə yükün hadisə yerindən kənarlaşdırılması zamanı zərər dəymış yükün hadisədən dərhal sonrakı vəziyyətdə saxlanması mümkün olmadıqda;

16.1.4.2. siğortaçı siğorta hadisəsi barədə bu qaydalarda nəzərdə tutulmuş müddətdə məlumatlandırıldıqdan 5 gün müddətində onun nümayəndəsi zərər dəymış yükün baxış keçirmədikdə;

16.1.4.3. digər hallarda zərər dəymış yükün siğorta hadisəsindən dərhal sonrakı vəziyyətdə saxlanmasına siğortaçının yazılı razılığı olduqda.

16.1.5. Siğortalı tərəfindən yuxarıda göstərilmiş hər hansı öhdəliyin icra olunmaması siğorta müqaviləsinin əhəmiyyətli şəkildə pozulması hesab edilir və Siğortaçının siğorta ödənişini vermək öhdəliyindən azad edir.

Maddə 17. Zərərin müəyyən edilməsi və siğorta ödənişinin verilməsi:

17.1. Siğortaçı siğorta hadisələrinin səbəb olduğu aşağıdakı zərərləri ödəyir:

17.1.1. Siğorta predmetinə dəyən real zərərləri;

17.1.2. Zərərin azaldılması üçün çəkilən xərclər.

17.1.2.1. Siğortaçı tərəfindən əvəzi ödənilməli olan zərərləri azaltmaq məqsədilə Siğortalının çəkdiyi xərclər, həmin xərclərin digər zərərlərlə birlikdə siğorta məbləğini aşa bilməsindən asılı olmayaraq (hər bir halda 5%-dən yuxarı olmamaqla) siğortaçı tərəfindən ödənilir, o şərtlə ki, belə xərclər zərurət və ya siğortaçının göstərişlərini yerinə yetirmək məqsədilə ortaya çıxmış olsun.

17.1.2.2. Siğortaçı zərərlərin qarşısını almaq və ya azaltmaq məqsədilə bilerəkdən Siğortalının mümkün (səmərəli) və ağlabatan tədbirləri görməməsi nəticəsində ortaya çıxan zərərləri ödəmək öhdəliyi daşımir.

17.3. Natamam siğorta zamanı – siğorta məbləğinin siğorta dəyərinə olan nisbəti əsasında vurulmuş zərərlərə təminat verilir;

17.4. Siğorta şəhadətnaməsində azadolma məbləği nəzərdə tutulduqda - azadolma məbləğinin miqdarı çıxılmaqla zərərlərə təminat verilir;

17.5. İkili siğorta zamanı – Siğorta hadisəsi zamanı eyni siğorta predmetinə Siğortaçının təminat verdiyi risk üzrə hər hansı digər siğortaçı(lar) da təminat vermişdirse, bu halda siğorta ödənişi hər bir siğortaçı arasında mütənasib olaraq bölünür.

17.6. Siğorta şəhadətnaməsi ilə təminat verilən hadisəyə başqa bir siğorta şəhadətnaməsi ilə də təminat verilmiş olarsa və bu təminat barədə Siğortaçında siğorta müqaviləsi bağlanmadan əvvəl məlumat olarsa şərīkli siğorta əsasları tətbiq edilir;

17.7. Siğorta ödənişinin ödənilməsi zamanı siğortaçı siğorta ödənişi məbləğindən siğortalının ona ödəməli olduğu, vaxtı çatmış və ya gecikdirilmiş siğorta haqqı məbləğini tutmaq hüququna malikdir.

17.8. Siğorta şəhadətnaməsi üzrə siğorta ödənişlərinin ümumi miqdarı siğorta məbləğini aşa bilməz.

17.9. Siğorta hadisəsi nəticəsində dəyən zərərin siğortaçı tərəfindən qiymətləndirilməsi, habelə miqdarı barədə tərəflər arasında razılıq əldə edilmədikdə, zərərin miqdarının qiymətləndirilməsi siğorta qanunvericiliyinin tələbləri nəzərə alınmaqla, təyin olunan müstəqil ekspert tərəfindən aparılır.

17.8. Siğorta hadisəsinin araşdırılması və zərərin qiymətləndirilməsi üçün təyin olunan müstəqil ekspertlər və siğorta sahəsində yardımçı fəaliyyət göstərən şəxslər bununla bağlı siğortaçının malik olduğu bütün hüquqlardan istifadə edə bilərlər.

17.10. Siğorta ödənişi Siğortaçı Siğortalıdan zərər faktını, onun səbəblərini və həcmini təsdiq edən bütün zəruri sənədləri aldıqdan sonra 15 gün ərzində verilməlidir. Siğorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlər aşağıdakılardır. Tələb olunmuş sənədlərin təqdim olunmaması Siğortaçıya zərəri ödəmək hüququ verir.

- siğortalının, siğorta olunanın və ya faydalanan şəxsin siğorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə siğortaçıya ünvanladığı siğorta tələbi (ərizə, müraciət);

- sigorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə ilə bağlı qanunvericiliyə uyğun olaraq, hər hansı dövlət orqanına məlumat verilməlidirsə, həmin orqanın hadisə barədə təqdim etdiyi müvafiq sənəd;
- sigorta ödənişinin həcminin müəyyənləşdirilməsi üçün lazım olan sənədlər.
- sigorta hadisəsinin baş verməsini təsdiqləyən sənədlər.

Müqavilədə başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, bu minimal zəruri olan sənədlərin toplusudur. Sığortaçı zərurət yarandıqda sığortalıdan sigorta hadisəsinin baş vermesi səbəblərini və faktını, həmçinin dəyən zərərin həcminin müəyyən edilməsi üçün zəruri olan digər sənədlərin təqdim edilməsini tələb etməyə haqlıdır.

Maddə 18. Aşağıdakı halda Sığortaçı sigorta ödənişinin verilməsini təxirə sala bilər:

18.1. Sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə ilə bağlı sığortalı barəsində həmin hadisənin baş vermesi ilə əlaqədar inzibati xəta üzrə iş və ya cinayət işi başlanarsa, sığortaçı müvafiq sigorta ödənişinin verilib-verilməməsi barədə qərarını səlahiyyətli orqanın bu iş üzrə yekun qərarından sonra qəbul edir.

18.2. Sığortalı zədələnmiş də olsa sigorta hadisəsindən sonra qalmış əmlakdan imtina etmirə, əmlakin qalıq dəyəri sığorta ödənişi məbləğindən çıxılır. Lakin imtina edərsə, Sığortaçı sığortalanmış əmlakin məhv olmasına görə müvafiq ödəniş verdikdən və ya onun ehtiyat hissələrini başqası ilə əvəz etdikdə sığortalının həmin əmlaka və yaxud ehtiyat hissələrinə olan hüquqları Sığortaçıya keçir. Bütün qalıqlar Sığortaçıya verilməlidir. Sığortalı həmin hüquqların Sığortaçıya keçməsi üçün bütün zəruri tədbirləri görməyə borcludur. Itmiş əmlakin sonradan tapılması halında Sığortaçı öz rəyinə əsasən əmlakı özündə saxlamaq və yaxud Sığortalıya qaytarmaq hüququna malikdir. Ikinci halda əmlaka görə alınmış sigorta ödənişi Sığortaçıya geri qaytarılmalıdır. Əgər əmlak korlanmış vəziyyətdə əldə olunarsa, Sığortaçı Sığortalıya həmin zərərlərin əvəzini ödəyir.

18.3. Sığortalı və ya Faydalanan şəxs zərərin ödənişini üçüncü şəxslərdən aldıqda, Sığortaçı ancaq sigorta şərtlərinə əsasən ödənilməli məbləğlə üçüncü şəxslərdən alınmış məbləğ arasındaki fərqi ödəyir. Sığortalı bu cür məbləğləri aldığı barədə Sığortaçıya dərhal məlumat verməlidir.

18.4. Sığorta ödənişinin ödənilməsi zamanı sığortaçı sigorta ödənişi məbləğindən sığortalının ona ödəməli olduğu, vaxtı çatmış və ya gecikdirilmiş sigorta haqqı məbləğini tutmaq hüququna malikdir.

Maddə 19. Ödənişdən imtinanın əsasları

19.1. Sığortaçı sigorta ödənişinin verilməsindən aşağıdakı hallarda imtina edir:

19.1.1. sığortaçının hadisənin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmini müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması ilə əlaqədar olaraq onun mənafələri əhəmiyyətli dərəcədə pozulduqda, habelə zərər dəymış yükün ona təqdim edilməsi ilə bağlı bu qaydaların 16.1.4-cü maddəsinə riayət edilmədikdə;

19.1.2. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məsuliyyəti istisna edən hallardan başqa, sığortalının, müvafiq hallarda zərərçəkənin sığorta hadisəsinin baş verməsinə yönələn qəsdən etdiyi hərəkəti və ya hərəkətsizliyi, habelə sığorta hadisəsi ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olan qəsdən cinayət törətməsi;

19.1.3. müqavilə ilə başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, hadisənin baş verməsinin səbəbi təminata istisna hesab olunan halların nəticəsi olması;

19.1.4. sığortalının sığortalanmış yükə dəyən zərərin qarşısını almaq və ya həcmi azaltmaq üçün lazımı və mümkün tədbirləri görmək iqtidarında olduğu halda, həmin tədbirləri qəsdən görməməsi; bu zaman sığorta ödənişindən o həcmdə imtina edilə bilər ki, sığortalı mümkün tədbirləri görmüş olsayıdı, zərərin miqdarı həmin həcmdə azalmış olardı;

19.1.5. sığortaçının sığorta hadisəsinin baş verməsi səbəblərini araşdırmasına sığortalı tərəfindən maneçilik tərədiləməsi, o cümlədən bu qaydaların 16.1.4.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş məqsədlər üçün zəruri tədbirlərin görülməsi halları istisna olmaqla, digər hallarda yükün hadisə yerindən kənarlaşdırılmasının sığortaçını hadisənin səbəblərini və ya zərərin həcmini müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum etməsi;

19.1.6. bu qaydaların 19.2-ci maddəsi nəzərə alınmaqla, sığorta predmeti, sığorta hadisəsi barəsində sığortalının sığortaçıya qəsdən yanlış məlumat verməsi nəticəsində sığortaçının sığorta riskini qiymətləndirmək, həmçinin sığorta hadisəsinin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmini müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması;

19.1.7. siğortalı, siğorta olunan və ya faydalanan şəxsin zərərin əvəzini tam olaraq zərər dəyməsində təqsirli olan şəxsdən alması; zərərvuran zərərin əvəzini qismən ödəmiş olduqda siğorta ödənişindən ödənilmiş məbləğ həcmində imtina edilir.

19.1.8. baş vermiş hadisənin qanunvericiliyə və ya siğorta müqaviləsinə görə siğorta hadisəsi hesab edilməməsi;

19.1.9. siğorta hadisəsinin siğorta haqqı və ya onun hər hansı bir hissəsinin qanunvericilikdə və ya müqavilədə nəzərdə tutulmuş ödənilməsi müddəti başa çatdıqdan 15 gün sonra, bu qaydaların 7.5.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş halda isə siğortaçının müəyyən etdiyi müddətin başa çatmasından 3 gün sonra baş verməsi halında siğorta haqqı və ya onun müvafiq hissəsi ödənilməmiş olduqda;

19.1.10. siğorta qaydalarında nəzərdə tutulmuş digər hallarda.

19.2. Bu qaydaların 15.2.3-ü maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatların yanlışlığı siğorta müqaviləsi bağlanarkən siğortaçıya məlum olduqda və ya siğortalı yanlış məlumatların verilməsində təqsirli olmadıqda, siğortaçı siğorta ödənişinin verilməsindən imtina üçün yanlış məlumatın verilməsi faktına əsaslanı bilməz.

Maddə 20. Subroqasiya hüququ

20.1 Subroqasiya hüququ siğorta ödənişi almış şəxsin ona dəymiş zərərə görə məsuliyyət daşıyan üçüncü şəxsə qarşı malik olduğu hüquqlardan və vasitələrdən həmin ödənişi vermiş siğortaçının istifadə etmək hüququdur.

20.2 Siğortalının (Faydalanan şəxsin) zərərvuran şəxsə qarşı zərərin əvəzini ödəmək tələbi (iddiası) ilə bağlı hüquq əmlak siğortası üzrə siğorta ödənişini vermiş siğortaçıya subroqasiya qaydasında onun verdiyi siğorta ödənişi məbləğində keçir.

20.3 Siğortalı (Faydalanan şəxs) siğorta ödənişini aldıqda, subroqasiya hüququnun həyata keçirilməsi üçün özündə olan bütün lazımı sənədlərlə siğortaçını təmin etməlidir.

20.4 Siğortalı (Faydalanan şəxs) şəxs zərərvuran şəxsə qarşı iddiadan və ya tələbi təmin edən hüquqlardan, yaxud lazımı sənədləri siğortaçıya verməkdən imtina etdikdə, siğortaçı siğorta ödənişi verməkdən zərərvuran şəxsdən subroqasiya qaydasında ala biləcəyi məbləğ həcmində azad edilir və ya artıq həyata keçirilmiş siğorta ödənişinin qaytarmasını tələb edə bilər.

20.5 Siğortaçı subroqasiya hüququndan zərərvuran şəxsin özünə və (və ya) müvafiq siğorta hadisəsi ilə bağlı risklər üzrə həmin şəxsin məsuliyyətini siğortalamış siğortaçıya, həmçinin qanunvericiliyə əsasən, dəyən zərərə görə siğortalı və ya faydalanan şəxs qarşısında maddi məsuliyyət daşıya bilən digər şəxsə qarşı istifadə edə bilər.

Maddə 21. Tərəflərin məsuliyyəti

21.1. Bu Qaydaların şərtlərinin yerinə yetirilməməsinə yə ya lazımı qaydada yerinə yetirilməməsinə görə tərəflər qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 22. İş sırlarının gizli saxlanması

22.1. Siğortaçı, Siğortalıya aid öyrəndiyi və ya iş prosesində öyrənəcəyi iş sırlarını gizli saxlamadığı halda Siğoratalıya dəyən maddi və ya mənəvi zərərə görə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyır

Maddə 23. Mübahisələrin həlli qaydası

23.1. Bu Qaydalara əsasən bağlanmış siğorta müqaviləsində irəli gələn bütün mübahisələr ilkin olaraq danışqlar yolu ilə pretenziya qaydasında, tərəflər arasında razılığa gəlinmədiyi təqdirdə isə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq məhkəmələr vasitəsilə həll edilir.

SIĞORTA OLUNAN RİSKLƏR

- 1 Bu siğorta, aşağıdakı 4,5,6 və 7-ci maddələrdə göstərilənlər istisna olmaqla, siğorta predmetinin məhv olması və ya zədələnməsi üzrə bütün risklərə münasibətdə siğorta təminatı verir.
- 2 Bu siğorta, daşıma müqaviləsi və/və ya müvafiq qanun və təcrübə əsasında müəyyən edilən və hesablanmış, 4,5,6, və 7-ci bəndlərdə və ya bu siğortanın hər hansı başqa yerində eks olunmuş istisnalarda göstərilmiş səbəblərdən fərqli səbəblər üzündən baş verən itkinin qarşısının alınması məqsədi ilə çəkilən ümumi qəza və ya xilas etmə xərclərini əhatə edir.
- 3 Bu siğorta daşıma müqaviləsinin «Hər iki tərəfin günahına görə toqqusma haqqında» maddəsi üzrə, siğortalının, bu siğorta ilə əhatə olunan zərərlərlə əlaqədar yaranan məsuliyyətinin müvafiq hissəsi üçün siğorta təminatı verir. Göstərilmiş maddə üzrə gəmi sahibləri tərəfindən hər hansı tələbin irəli sürülməsi halında, siğortalı, bu haqda siğortaçıları məlumatlandırmağı öhdəsinə götürür. Siğortaçılar öz hesablarına Siğortalını bu cür tələblərə qarşı müdafiə etmək hüququna malikdirlər.

İstisnalar

- 4 Bu siğorta heç bir halda aşağıdakı siğorta təminatlarını əhatə etməyəcək:
 - 4.1 Siğortalının qərəzli hərəkətlərinin səbəb olduğu itki, ziyan və başqa xərclər
 - 4.2 Təbii sızma, çəkinin və ya həcmin təbii itirilməsi, siğorta predmetinin təbii köhnəlməsi və ya axması
 - 4.3 Siğorta predmetinin tam və ya düzgün qablaşdırılmaması və ya siğorta predmetinin hazırlanmasında qüsurların olması səbəbindən baş vermiş ziyan, itki və ya çəkilmiş xərclər (bu 4.3-cü maddənin məqsədləri üçün «qablaşdırma» sözü onun yalnız siğortanın qüvvəyə minməsindən əvvəl və Siğortalı və ya onun işçiləri tərəfindən həyata keçirilməsi halında konteynerdə yerləşdirmə mənasını verəcək).
 - 4.4 Siğorta predmetinin daxili qüsurları və ya təbii xassələrinin səbəb olduğu ziyan, itki və ya çəkilmiş xərclər.
 - 4.5 Gecikmədən irəli gələn zərər, itki və ya xərclər, hətta belə gecikmə siğorta hadisəsi nəticəsində olmuşdursa (Yuxarıda təsbit edilmiş 2-ci maddənin əsasında ödənilməli olan xərclər istisna olmaqla).
 - 4.6 Gəmi sahiblərinin, icarəçilərinin və ya istismarçılarının ödəmə qabiliyyətini itirməsi və ya öz maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsinin səbəb olduğu ziyan, itki və başqa xərclər.
 - 4.7 Tərkibində hər hansı atom və ya nüvə bölgüsü və/və ya birləşməsi və ya hər hansı başqa anoloji reaksiya olan və ya nüvə enerjisi istifadə edilən silahın istifadəsinin səbəb olduğu ziyan, itki və ya xərclər.

5 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakilərin səbəb olduğu ziyan, itki və ya xərcləri əhatə etməyəcək:

- 5.1 Gəminin və ya bərənin istifadəyə yararlı vəziyətdə olmaması
- 5.2 Konteynerin, gəminin, bərənin və ya hər hansı digər nəqliyyat vasitəsinin sığorta predmetini təhlükəsiz şəkildə daşımaq üçün yararlı vəziyətdə olmaması və ya uyğun olmaması
- 5.3 Sığorta predmetinin yüklənməsi anında Sığortalının belə yararsızlıq və ya uyğunsuzluq haqqında məlumatının olması halında
- 5.4 Gəminin yararlılığı və sığorta predmetini daşıması üçün uyğun olması ilə əlaqədar ehtimal olunan təminat yalnız o halda pozulmuş hesab ediləcək ki, Sığortalının və ya onun işçilərinin bu haqda məlumatı olsun.

6 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakilərin səbəb olduğu ziyan və ya itkini əhatə etməyəcək:

- 6.1 Müharibə, vətəndaş müharibəsi, üsyən, qiyam, inqilab və bunların və ya hər hansı düşmən qüvvəsinin istifadə etdiyi və ya bu qüvvəyə qarşı istifadə edilən hərbi əməliyyatların səbəb olduğu vətəndaş iğtişaşları
- 6.2 İşgal, zəbt etmə, müsadirə, məhdudlaşdırma və ya saxlanılma və onların nəticələri və ya onları törədmək cəhdi.
- 6.3 Tərk edilmiş minalar, torpedolar, partlayıcılar və başqa tərk edilmiş müharibə silahları

7 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakilərin səbəb olduğu ziyan və ya itkini əhatə etməyəcək

- 7.1 Tətillər, lokautlar, əmək münaqişələri, qiyamlar və vətəndaş iğtişaşları
- 7.1 Tətil, lokaut, işçilərin kütləvi işdən azad edilməsindən və ya fəhlə iğtişaşlarında iştirak edən şəxslərin hərəkətlərindən, üsyən və ya ictimai iğtişaşlardan irəli gələn zərər və xərclər
- 7.2 Hər hansı terrorçu və ya hər hansı şəxsin siyasi motivlərlə bağlı hərəkətləri nəticəsində yaranan itki, zərər və xərclər

SIĞORTA MÜDDƏTİ

8 8.1.1 Bu sığorta yük anbarlardan çıxarılan andan, yaxud müqavilədə göstərilən saxlanma yerindən çıxarıldığı andan qüvvəyə minir və daşmanın adı müddəti ərzində davam edir və aşağıdakı hallarda başa çatır:

- 8.1.1 Müqavilədə göstərildiyi kimi yük, alan tərəfə çatdırıldıqda, yaxud digər son anbara, və ya müqavilədə qeyd olunan saxlanılma yerinə çatdırıldıqda.
- 8.1.2 Təyinat vaxtından əvvəl, yaxud təyinat vaxtında digər hər hansı anbara, və ya saxlanma məntəqəsinə çatdırıldıqda. həmin yerlərin hər birini Sığortalı aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edir:
 - 8.1.2.1 adı yük daşımadan fərqli olaraq, saxlanma
 - 8.1.2.2 yerləşdirmə və ya bölüşdurmə və yaxud
- 8.1.3 Sığortalanmış yükün gəmidən axırıncı boşaldılma limanında tam boşaldıldığı andan müqavilədə başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa 60 gün başa çatana qədər, hər hansının (boşaldılma və ya qoyulan günlük hədd) tez baş verdiyindən asılı olaraq.

8.2 Əgər son boşaldılma limanında yük gəmidən boşaldıldıqdan sonra bu sığorta hələ qüvvədədirsa və yük başqa təyinat yerinə yola salınmalıdır, bu sığorta yalnız göstərilən digər daşınmanın başlanması anına qədər qüvvədə qalır.

8.3 Sığortalıdan asılı olmayan səbəblərdən yük ləngidildikdə, yaxud marşrut dəyişdirildikdə, yaxud yenidən yükləndikdə, eləcə də nəqliyyat vasitəsi sahibi, yaxud nəqliyyat vasitəsini icarəyə götürənlər daşına müqaviləsinə əsasən öz hüquqlarından istifadə edərək hər hansı dəyişikliklər apararlarsa, bu sığorta qüvvədə qalır. (Bu halda yuxarıda göstərilən xitam şərti və 9-cu maddənin şərtlərinə riayət olunur).

SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN BİTMƏ MÜDDƏTİ

9 Əgər Sığortalıdan asılı olmayan səbəblərdən yükdaşına müqaviləsi başqa portda, yaxud məntəqədə başa çatarsa, yaxud yük təyinat yerinə çatdırılmazdan əvvəl başa çatarsa Sığortalı sığortaçıya bu barədə dərhal xəbər verib, sığortanın müddətini uzatmazsa bu sığortada başa çatmış hesab olunur.

9.1 Yük satılmışdırsa və bu cür limana, yaxud məntəqəyə çatdırılmışdırsa, yaxud yük bu cür limana çatdırıldıqdan sonra 60 gün tamamlanana qədər (hər hansı tez baş verərsə), və yaxud

9.2 Əgər yük qeyd olunan 60 gün ərzində, yaxud xüsusi olaraq razılaşdırılmış daha uzun müddət ərzində əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş təyinat yerinə, yaxud hər hansı digər təyinat yerinə daşındığı halda, sığorta təminatı 8-ci maddədə göstərilən səbəblərdən qurtara bilər.

SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ

10 Bu sığorta qüvvəyə mindikdən sonra Sığortalı təyinat yerini dəyişərsə, o bu barədə dərhal Sığortaçıya məlumat verir, müvafiq sığorta haqqı ödəyir və sığorta şərtlərində uyğun dəyişikliklər aparılır.

İDDİALAR

11 Sığorta ödənişinin verilməsi

11.1 Bu sığortaya görə ödəniş almaq üçün Sığortalının sığorta hadisəsi baş verdiyi anda sığortalanmış predmetdə öz marağlı olmalıdır.

11.2 Maddə 11.1-də göstərilənlərə uyğun olaraq Sığortalı zərərin, sığorta müqaviləsinin bağlanmasıından əvvəl baş verməsinə baxmayaraq sığorta təminatı müddəti ərzində sığorta ödənişini almaq hüququ vardır. Sığortalı zərər haqqında məlumatı olub Anderrayterin məlumatı olmadığı hallar istisna olunur.

12 Daşınma zamanı xərclər üzrə qeyd-şərt

Əgər bu sığortada risk nəticəsində yükdaşına bu sığortada qeyd olunan yerdən fərqli limanda, yaxud məntəqədə başa çatarsa Sığortaçı Sığortalıya bütün zəruri və məqsədə uyğun şəkildə çəkilmiş boşaltma, saxlama və yükün sığortalanmış yerə qədər daşınma xərclərini ödəyir. Bu maddə ümumi qəza və xilasetmə üzrə xərclərə şamil olunmur və yuxarıda 4, 5, 6 və 7-ci maddələrdə göstərilən istisnalar qüvvədə qalır. Eləcə də Sığortalının, yaxud onun xidmətçisinin səhvi, səhlənkarlığı, ödəniş qabiliyyətli olmaması, yaxud maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməməsi nəticəsində yaranan xərclərə görə sığorta təminatı verilmir.

13

Konstruktiv tam məhv olma üzrə qeyd-şərt

Sığortalının yükü tam məhv olduqda, Sığortaçı sığorta ödənişini, sığorta məbləğindən yuxarı olmamaq şərtlə həmin yükün sığorta hadisəsinin baş verdiyi tarixdəki həqiqi dəyərindən sığorta hadisəsindən sonrakı dəyəri çıxmaqla alınan məbləğ həcmində ödəyir.

14

İkili sığorta üzrə qeyd-şərt

14.1 Əgər Sığortalı sığorta olunan yükü digər Sığortaçılarda sığortalamaqla sığorta məbləğini artırımışdırsa, bu halda sığortalanmış yükün ümumi qiyməti artırılmış olur.

14.2 Əgər 14.1. bəndi baş verərsə, bu sığorta üzrə məsuliyyət həddi proporsional qaydada faktiki sığorta qiymətinin yükün ümumi qiymətinə olan nisbətində müəyyənləşdirilir. İddia baş qaldırıldığı halda Sığortalı bütün digər sığorta müqavilələri üzrə sığortalanmış məbləğ haqqında Sığortaçıya məlumat verməlidir.

BU SİĞORTA ÜZRƏ FAYDALANAN ŞƏXS

- Bu sığorta yükdaşıyanın və ya yükün saxlanmasında məsul olan digər şəxsin mənafeyinə xidmət edə bilməz.

ZƏRƏRİN MİNİMUMA ENDİRİLMƏSİ

- Sığortalı və onun nümayəndələri zərərin qarşısının alınması, yaxud onun minimuma endirilməsi üçün bütün zəruri tədbirləri görməlidir. Sığortalı yükün saxlanması və yük daşıyıcılarının, yaxud hər hansı üçüncü tərəfə qarşı subroqasiya hüququnun həyata keçirilməsini təmin etməlidir.

Hüquqdan imtina üzrə qeyd-şərt

Sığortalı yaxud Sığortaçının sığortalanmış yükün xilas etməsi, müdafiəsi, yaxud bərpa edilməsi üzrə görülən tədbirləri, onların öz hüquqlarından imtina etməsi yaxud Sığortaçının abandona razılıq verməsi və ya tərəflərdən hər hansı birinin hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına razılıq əlaməti kimi qəbul olunmamalıdır.

LƏNGİMƏLƏRİN QARŞISININ ALINMASI

- Bu sığorta şərtlərinə görə Sığortalı ondan asılı olan bütün vəziyyətlərdə mümkün qədər tez və operativ hərəkət etməlidir.

HÜQUQ VƏ TƏCRÜBƏSİ

Bu sığorta Azərbaycan Respublikası hüququ əsasında tənzim ediləcək.

Qeyd - Sığortalı bu sığorta ilə əhatə olunan hadisə haqqında xəbərdar olan kimi dərhal bu haqda Sığortaçıları məlumatlaşdırmalıdır və Sığortalının bu sığorta üzrə sığorta ödənişi almaq hüququ onun bu öhdəliyə əməl etməsindən birbaşa asılıdır.

SİGORTA OLUNAN RİSKLƏR

1 Bu sigorta, aşağıdakı 4,5,6 və 7-ci maddələrdə göstərilənlər istisna olmaqla, bütün risklərə münasibətdə sigorta təminatı verir.

1.1 Sigorta predmetinə aşağıdakılardan nəticəsində ziyan vurulması və ya məhv olması

1.1.1 yanğın və ya partlayış

1.1.2 gəminin, bərənin və ya qayığın saya oturması, sahilə çıxması, batması və ya çəvirləməsi

1.1.3 yerüstü nəqliyyat vasitəsinin aşması və ya dəmir yolu xəttindən çıxması

1.1.4 gəminin, bərənin və ya qayığın su nəqliyyatından başqa hər hansı digər xarici obyektlə toqquşması

1.1.5 fəlakət limanında yükün boşaldılması

1.1.6 zəlzələ, vulkan püskürməsi, ildırım

1.2 Sigorta predmetinə aşağıdakılardan nəticəsində ziyan vurulması və ya məhv olması

1.2.1 ümumi qəza zamanı bilərkədən edilmiş itkiler

1.2.2 gəminin qəza etmə təhlükəsi zamanı gəminin göyərtəsindən dənizə atılan yükler və ya yükün gəmidən bayırda qalması

1.2.3 Gəmidə yük daşınan konteynerə və ya yükün saxlandığı yerə dəniz, göl, çay suyunun dolması

1.2.4 Bağlama yükün bayırda olarkən və ya gəmiyə yüklənməsi, boşaldılması zamanı düşməsi və ya itməsi nəticəsində tam zərər

2 Bu sigorta, daşıma müqaviləsi və/və ya müvafiq qanun və təcrübə əsasında müəyyən edilən və hesablanan, 4,5,6, və 7-ci bəndlərdə və ya bu sigortanın hər hansı başqa yerində eks olunmuş istisnalarda göstərilmiş səbəblərdən fərqli səbəblər üzündən baş verən itkinin qarşısının alınması məqsədi ilə çəkilən ümumi qəza və ya xilas etmə xərclərini əhatə edir.

3 Bu sigorta daşıma müqaviləsinin «Hər iki tərəfin günahına görə toqquşma haqqında» maddəsi üzrə, sigortalının, bu sigorta ilə əhatə olunan zərərlərlə əlaqədar yaranan məsuliyyətinin müvafiq hissəsi üçün sigorta təminatı verir. Göstərilmiş maddə üzrə gəmi sahibləri tərəfindən hər hansı tələbin irəli sürülməsi halında, sigortalı, bu haqda sigortaçıları məlumatlandırmağı öhdəsinə götürür. Sigortaçılar öz hesablarına Sigortalını bu cür tələblərə qarşı müdafiə etmək hüququna malikdirlər.

İstisnalar

4 Bu sigorta heç bir halda aşağıdakı sigorta təminatlarını əhatə etməyəcək:

4.1 Sigortalının qərezli hərəkətlərinin səbəb olduğu itki, ziyan və başqa xərclər

4.2 Təbii sızma, çəkinin və ya həcmi təbii itirilməsi, sigorta predmetinin təbii köhnəlməsi və ya axması.

4.3 Sigorta predmetinin tam və ya düzgün qablaşdırılmaması və ya sigorta predmetinin hazırlanmasında qüsurların olması səbəbindən baş vermiş ziyan, itki və ya çəkilmiş xərclər (bu 4.3-cü maddənin məqsədləri üçün «qablaşdırma» sözü onun yalnız sigortanın qüvvəyə minməsindən əvvəl və Sigortalı və ya onun işçiləri tərəfindən həyata keçirilməsi halında konteynerdə yerləşdirmə mənasını verəcək).

4.4 Sığorta predmetinin daxili qüsurları və ya təbii xassələrinin səbəb olduğu ziyan, itki və ya çəkilmiş xərclər.

4.5 Gecikmədən irəli gələn zərər, itki və ya xərclər, hətta belə gecikmə sığorta hadisəsi nəticəsində olmuşdursa (Yuxarıda təsbit edilmiş 2-ci maddənin əsasında ödənilməli olan xərclər istisna olmaqla).

4.6 Gəmi sahiblərinin, icarəçilərinin və ya istismarçılarının ödəmə qabiliyyətini itirməsi və ya öz maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsinin səbəb olduğu ziyan, itki və başqa xərclər.

4.7 Sığorta predmetinə və ya onun hər hansı bir hissəsinə hər hansı şəxsin və ya şəxslərin qərəzli hərəkətləri nəticəsində ziyan dəyməsi və ya məhv edilməsi

4.8 Tərkibində hər hansı atom və ya nüvə bölgüsü və/və ya birləşməsi və ya hər hansı başqa anoloji reaksiya olan və ya nüvə enerjisi istifadə edilən silahın istifadəsinin səbəb olduğu ziyan, itki və ya xərclər.

5 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakıların səbəb olduğu ziyan, itki və ya xərcləri əhatə etməyəcək:

5.1 Gəminin və ya bərənin istifadəyə yararlı vəziyətdə olmaması

5.2 Konteynerin, gəminin, bərənin və ya hər hansı digər nəqliyyat vasitəsinin sığorta predmetini təhlükəsiz şəkildə daşımaq üçün yararlı vəziyətdə olmaması və ya uyğun olmaması

5.3 Sığorta predmetinin yüklenməsi anında Sığortalının belə yararsızlıq və ya uyğunsuzluq haqqında məlumatının olması halında

5.4 Gəminin yararlılığı və sığorta predmetini daşıması üçün uyğun olması ilə əlaqədar ehtimal olunan təminat yalnız o halda pozulmuş hesab ediləcək ki, Sığortalının və ya onun işçilərinin bu haqda məlumatı olsun.

6 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakıların səbəb olduğu ziyan və ya itkini əhatə etməyəcək:

6.1 Müharibə, vətəndaş müharibəsi, üsyən, qiyam, inqilab və bunların və ya hər hansı düşmən qüvvəsinin istifadə etdiyi və ya bu qüvvəyə qarşı istifadə edilən hərbi əməliyyatların səbəb olduğu vətəndaş iğtişaşları

6.2 İşgal, zəbt etmə, müsadirə, məhdudlaşdırma və ya saxlanılma və onların nəticələri və ya onları törədmək cəhdidən.

6.3 Tərk edilmiş minalar, torpedolar, partlayıcılar və başqa tərk edilmiş müharibə silahları

7 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakıların səbəb olduğu ziyan və ya itkini əhatə etməyəcək

7.1 Tətillər, lokautlar, əmək münaqişələri, qiyamlar və vətəndaş iğtişaşları

7.2 Tətil, lokaut, işçilərin kütləvi işdən azad edilməsindən və ya fehlə iğtişaşlarında iştirak edən şəxslərin hərəkətlərindən, üsyən və ya ictimai iğtişaşlardan irəli gələn zərər və xərclər

7.2 Hər hansı terrorçu və ya hər hansı şəxsin siyasi motivlrlə bağlı hərəkətləri nəticəsində yaranan itki, zərər və xərclər

SIĞORTA MÜDDƏTİ

8 8.3.1 Bu siğorta yük anbarlardan çıkarılan andan, yaxud müqavilədə göstərilən saxlanma yerindən çıxarıldığı andan qüvvəyə minir və daşınmanın adı müddəti ərzində davam edir və aşağıdakı hallarda başa çatır:

8.1.1 Müqavilədə göstərildiyi kimi yük, alan tərəfə çatdırıldıqda, yaxud digər son anbara, və ya müqavilədə qeyd olunan saxlanması yerinə çatdırıldıqda.

8.3.2 Təyinat vaxtından əvvəl, yaxud təyinat vaxtında digər hər hansı anbara, və ya saxlanma məntəqəsinə çatdırıldıqda, həmin yerlərin hər birini Sığortalı aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edir:

8.3.2.1 adı yük daşımadan fərqli olaraq, saxlanma

8.3.2.2 yerləşdirmə və ya bölüşdurmə və yaxud

8.3.3 Sığortalanmış yükün gəmidən axırıcı boşaldılma limanında tam boşaldıldığı andan müqavilədə başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa 60 gün başa çatana qədər, hər hansının (boşaldılma və ya qoyulan günlük hədd) tez baş verdiyindən asılı olaraq.

8.4 Əgər son boşaldılma limanında yük gəmidən boşaldıldıqdan sonra bu siğorta hələ qüvvədədirse və yük başqa təyinat yerinə yola salınmalıdır, bu siğorta yalnız göstərilən digər daşınmanın başlanması anına qədər qüvvədə qalır.

8.5 Sığortalıdan asılı olmayan səbəblərdən yük ləngidildikdə, yaxud marşrut dəyişdirildikdə, yaxud yenidən yükləndikdə, eləcə də nəqliyyat vasitəsi sahibi, yaxud nəqliyyat vasitəsini icarəyə götürənlər daşına müqaviləsinə əsasən öz hüquqlarından istifadə edərək hər hansı dəyişikliklər apararlarsa, bu siğorta qüvvədə qalır. (Bu halda yuxarıda göstərilən xitam şərti və 9-cu maddənin şərtlərinə riayət olunur).

SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN BİTMƏ MÜDDƏTİ

9 Əgər Sığortalıdan asılı olmayan səbəblərdən yükdaşıma müqaviləsi başqa portda, yaxud məntəqədə başa çatarsa, yaxud yük təyinat yerinə çatdırılmazdan əvvəl başa çatarsa Sığortalı siğortaçıya bu barədə dərhal xəbər verib, siğortanın müddətini uzatmazsa bu siğortada başa çatmış hesab olunur.

9.1 Yük satılmışdırsa və bu cür limana, yaxud məntəqəyə çatdırılmışdırsa, yaxud yük bu cür limana çatdırıldıqdan sonra 60 gün tamamlanana qədər (hər hansı tez baş verərsə), və yaxud

9.2 Əgər yük qeyd olunan 60 gün ərzində, yaxud xüsusi olaraq razılaşdırılmış daha uzun müddət ərzində əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş təyinat yerinə, yaxud hər hansı digər təyinat yerinə daşındığı halda, siğorta təminatı 8-ci maddədə göstərilən səbəblərdən qurtara bilər.

SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ

10. Bu siğorta qüvvəyə mindikdən sonra Sığortalı təyinat yerini dəyişərsə, o bu barədə dərhal Sığortaçıya məlumat verir, müvafiq siğorta haqqı ödəyir və siğorta şərtlərində uyğun dəyişikliklər aparılır.

İDDİALAR

11. Siğorta ödənişinin verilməsi

11.1 Bu siğortaya görə ödəniş almaq üçün Sığortalının siğorta hadisəsi baş verdiyi andasığortalanmış predmetdə öz marağlı olmalıdır.

11.2 Maddə 11.1-də göstərilənlərə uyğun olaraq Sığortalı zərərin, siğorta müqaviləsinin bağlanmasından əvvəl baş verməsinə baxmayaraq siğorta təminatı müddəti ərzində siğorta ödənişini almaq hüququ vardır. Sığortalı zərər haqqında məlumatı olub Anderryterin məlumatı olmadığı hallar istisna olunur.

12 Daşınma zamanı xərclər üzrə qeyd-şərt

Əgər bu siğortada risk nəticəsində yükdaşımı bu siğortada qeyd olunan yerdən fərqli limanda, yaxud məntəqədə başa çatarsa Sığortaçı Sığortalıya bütün zəruri və məqsədə uyğun şəkildə çəkilmiş boşaltma, saxlama və yükün siğortalanmış yerə qədər daşınma xərclərini ödəyir. Bu maddə ümumi qəza və xilasetmə üzrə xərclərə şamil olunmur və yuxarıda 4, 5, 6 və 7-ci maddələrdə göstərilən istisnalar qüvvədə qalır. Eləcə də Sığortalının, yaxud onun xidmətçisinin səhvi, səhlənkarlığı, ödəniş qabiliyyətli olmaması, yaxud maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməməsi nəticəsində yaranan xərclərə görə siğorta təminatı verilmir.

13 Konstruktiv tam məhv olma üzrə qeyd-şərt

Sığortalının yükü tam məhv olduqda, Sığortaçı siğorta ödənişini, siğorta məbləğindən yuxarı olmamaq şərtilə həmin yükün siğorta hadisəsinin baş verdiyi tarixdəki həqiqi dəyərindən siğorta hadisəsindən sonrakı dəyəri çıxməqla alınan məbləğ həcmində ödəyir.

14 İkili siğorta üzrə qeyd-şərt

14.1 Əgər Sığortalı siğorta olunan yükü digər Sığortaçılarda siğortalamaqla siğorta məbləğini artırımışdırsa, bu halda siğortalanmış yükün ümumi qiyməti artırılmış olur.

14.2 Əgər 14.1. bəndi baş verərsə, bu siğorta üzrə məsuliyyət həddi proporsional qaydada faktiki siğorta qiymətinin yükün ümumi qiymətinə olan nisbətində müəyyənləşdirilir. İddia baş qaldırıldığı halda Sığortalı bütün digər siğorta müqavilələri üzrə siğortalanmış məbləğ haqqında Sığortaçıya məlumat verməlidir.

BU SIĞORTA ÜZRƏ FAYDALANAN ŞƏXS

15 Bu siğorta yükdaşıyanın və ya yükün saxlanmasında məsul olan digər şəxsin mənafeyinə xidmət edə bilməz.

ZƏRƏRİN MİNİMUMA ENDİRİLMƏSİ

16 Sığortalı və onun nümayəndəleri zərərin qarşısının alınması, yaxud onun minimuma endirilməsi üçün bütün zəruri tədbirləri görməlidir

Sığortalı yükün saxlanması və yük daşıyıcılarının, yaxud hər hansı üçüncü tərəfə qarşı subroqasiya hüququnun həyata keçirilməsini təmin etməlidir.

17 Hüquqdan imtina üzrə qeyd-şərt

Sığortalı yaxud Sığortaçının siğortalanmış yükün xilas etməsi, müdafiəsi, yaxud bərpa edilməsi üzrə görülən tədbirləri, onların öz hüquqlarından imtina etməsi yaxud Sığortaçının abandona razılıq verməsi və ya tərəflərdən hər hansı birinin hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına razılıq əlaməti kimi qəbul olunmamalıdır.

LƏNGİMƏLƏRİN QARŞISININ ALINMASI

- 18** Bu siğorta şərtlərinə görə Sığortalı ondan asılı olan bütün vəziyyətlərdə mümkün qədər tez və operativ hərəkət etməlidir.

HÜQUQ VƏ TƏCRÜBƏSİ

- 19** Bu siğorta Azərbaycan Respublikası hüququ əsasında tənzim ediləcək.

Qeyd - Sığortalı bu siğorta ilə əhatə olunan hadisə haqqında xəbərdar olan kimi dərhal bu haqda Sığortaçıları məlumatlaşdırmalıdır və Sığortalının bu siğorta üzrə siğorta ödənişi almaq hüququ onun bu öhdəliyə əməl etməsindən birbaşa asılıdır.

SIĞORTA OLUNAN RİSKLƏR

1 Bu siğorta, aşağıdakı 4,5,6 və 7-ci maddələrdə göstərilənlər istisna olmaqla, bütün risklərə münasibtdə siğorta təminatı verir.

1.3 siğorta predmetinə aşağıdakılardan nəticəsində ziyan vurulması və ya məhv olması

1.3.1 yanğın və ya partlayış

1.3.2 gəminin, bərənin və ya qayığın saya oturması, sahilə çıxması, batması və ya çəvirləməsi

1.3.3 yerüstü nəqliyyat vasitəsinin aşması və ya dəmir yolu xəttindən çıxması

1.3.4 gəminin, bərənin və ya qayığın su nəqliyyatından başqa hər hansı digər xarici obyektlə toqquşması

1.3.5 fəlakət limanında yükün boşaldılması

1.4 siğorta predmetinə aşağıdakılardan nəticəsində ziyan vurulması və ya məhv olması

1.4.1 ümumi qəza zamanı bilərkədən edilmiş itkilər

1.4.2 gəminin qəza etmə təhlükəsi zamanı gəminin göyərtəsindən dənizə atılan yüklər

2 Bu siğorta, daşıma müqaviləsi və/və ya müvafiq qanun və təcrübə əsasında müəyyən edilən və hesablanan, 4,5,6, və 7-ci bəndlərdə və ya bu siğortanın hər hansı yerində əks olunmuş istisnalarda göstərilmiş səbəblərdən fərqli səbəblər üzündən baş verən itkinin qarşısının alınması məqsədi ilə çəkilən ümumi qəza və ya xilas etmə xərclərini əhatə edir.

3 Bu siğorta daşıma müqaviləsinin «Hər iki tərəfin günahına görə toqquşma haqqında» maddəsi üzrə, siğortalının, bu siğorta ilə əhatə olunan zərərlərlə əlaqədar yaranan məsuliyyətinin müvafiq hissəsi üçün siğorta təminatı verir. Göstərilmiş maddə üzrə gəmi sahibləri tərəfindən hər hansı tələbin irəli sürülməsi halında, siğortalı, bu haqda siğortaçıları məlumatlandırmağı öhdəsinə götürür. Siğortaçılar öz hesablarına Siğortalını bu cür tələblərə qarşı müdafiə etmək hüququna malikdirlər.

Istisnalar

4 Bu siğorta heç bir halda aşağıdakı siğorta təminatlarını əhatə etməyəcək:

4.1 Siğortalının qərəzli hərəkətlərinin səbəb olduğu itki, ziyan və başqa xərclər

4.2 Təbii sızma, çəkinin və ya həcmi təbii itirilməsi, siğorta predmetinin təbii köhnəlməsi və ya axması.

4.3 Siğorta predmetinin tam və ya düzgün qablaşdırılmaması və ya siğorta predmetinin hazırlanmasında qüsurların olması səbəbindən baş vermiş ziyan, itki və ya çəkilmiş xərclər (bu 4.3-cü maddənin məqsədləri üçün «qablaşdırma» sözü onun yalnız siğortanın qüvvəyə minməsindən əvvəl və Siğortalı və ya onun işçiləri tərəfindən həyata keçirilməsi halında konteynerdə yerləşdirmə mənasını verəcək).

4.4 Siğorta predmetinin daxili qüsurları və ya təbii xassələrinin səbəb olduğu ziyan, itki və ya çəkilmiş xərclər.

4.5 Gecikmədən irəli gələn zərər, itki və ya xərclər, hətta belə gecikmə siğorta hadisəsi nəticəsində olmuşdursa (Yuxarıda təsbit edilmiş 2-ci maddənin əsasında ödənilməli olan xərclər istisna olmaqla).

4.6 Gəmi sahiblərinin, icarəçilərinin və ya istismarçılarının ödəmə qabiliyyətini itirməsi və ya öz maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsinin səbəb olduğu ziyan, itki və başqa xərclər.

4.7 Sığorta predmetinə və ya onun hər hansı bir hissəsinə hər hansı şəxsin və ya şəxslərin qərəzli hərəkətləri nəticəsində ziyan dəyməsi və ya məhv edilməsi

4.8 Tərkibində hər hansı atom və ya nüvə bölgüsü və/və ya birləşməsi və ya hər hansı başqa anoloji reaksiya olan və ya nüvə enerjisi istifadə edilən silahın istifadəsinin səbəb olduğu ziyan, itki və ya xərclər.

5 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakılardan səbəb olduğu ziyan, itki və ya xərcləri əhatə etməyəcək:

5.1 Gəminin və ya bərənin istifadəyə yararlı vəziyətdə olmaması

5.2 Konteynerin, gəminin, bərənin və ya hər hansı digər nəqliyyat vasitəsinin sığorta predmetini təhlükəsiz şəkildə daşımaq üçün yararlı vəziyətdə olmaması və ya uyğun olmaması

5.3 Sığorta predmetinin yüklənməsi anında Sığortalının belə yararsızlıq və ya uyğunsuzluq haqqında məlumatının olması halında

5.4 Gəminin yararlılığı və sığorta predmetini daşıması üçün uyğun olması ilə əlaqədar ehtimal olunan təminat yalnız o halda pozulmuş hesab ediləcək ki, Sığortalının və ya onun işçilərinin bu haqda məlumatı olsun.

6 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakılardan səbəb olduğu ziyan və ya itkini əhatə etməyəcək:

6.1 Müharibə, vətəndaş müharibəsi, üsyən, qiyam, inqilab və bunların və ya hər hansı düşmən qüvvəsinin istifadə etdiyi və ya bu qüvvəyə qarşı istifadə edilən hərbi əməliyyatların səbəb olduğu vətəndaş iğtişaşları

6.2 İşgal, zəbt etmə, müsadırə, məhdudlaşdırma və ya saxlanılma və onların nəticələri və ya onları törədmək cəhdidə

6.3 Tərk edilmiş minalar, torpedolar, partlayıcılar və başqa tərk edilmiş müharibə silahları

7 Bu sığorta heç bir halda aşağıdakılardan səbəb olduğu ziyan və ya itkini əhatə etməyəcək

7.1 Tətillər, lokautlar, əmək münaqişələri, qiyamlar və vətəndaş iğtişaşları

7.2 Tətil, lokaut, işçilərin kütləvi işdən azad edilməsindən və ya fəhlə iğtişaşlarında iştirak edən şəxslərin hərəkətlərindən, üsyən və ya ictimai iğtişaşlardan irəli gələn zərər və xərclər

7.2 Hər hansı terrorçu və ya hər hansı şəxsin siyasi motivlrlə bağlı hərəkətləri nəticəsində yaranan itki, zərər və xərclər

SIĞORTA MÜDDƏTİ

8 Bu sığorta yük anbarlardan çıxarılan andan, yaxud müqavilədə göstərilən saxlanma yerində çıxarıldığı andan qüvvəyə minir və daşmanın adı müddəti ərzində davam edir və aşağıdakı hallarda başa çatır:

8.1.1 Müqavilədə göstərildiyi kimi yük, alan tərəfə çatdırıldıqda, yaxud digər son anbara, və ya müqavilədə qeyd olunan saxlanılma yerinə çatdırıldıqda.

8.1.2. Təyinat vaxtından əvvəl, yaxud təyinat vaxtında digər hər hansı anbara, və ya saxlanma məntəqəsinə çatdırıldıqda. həmin yerlərin hər birini Sığortalı aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edir:

8.1.2.1. adı yük daşımadan fərqli olaraq, saxlanma

8.1.2.2. yerləşdirmə və ya bölgüsürmə və yaxud

8.1.3. Sığortalanmış yükün gəmidən axırıcı boşaldılma limanında tam boşaldıldığı andan müqavilədə başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa 60 gün başa çatana qədər, hər hansının (boşaldılma və ya qoyulan günlük hədd) tez baş verdiyindən asılı olaraq.

8.2. Əgər son boşaldılma limanında yük gəmidən boşaldıldıqdan sonra bu siğorta hələ qüvvədədirse və yük başqa təyinat yerinə yola salınmalıdır, bu siğorta yalnız göstərilən digər daşınmanın başlanması anına qədər qüvvədə qalır.

8.3. Sığortalıdan asılı olmayan səbəblərdən yük ləngidildikdə, yaxud marşrut dəyişdirildikdə, yaxud yenidən yükləndikdə, eləcə də nəqliyyat vasitəsi sahibi, yaxud nəqliyyat vasitəsini icarəyə götürənlər daşıma müqaviləsinə əsasən öz hüquqlarından istifadə edərək hər hansı dəyişikliklər aparırlarsa, bu siğorta qüvvədə qalır. (Bu halda yuxarıda göstərilən xitam şərti və 9-cu maddənin şərtlərinə riayət olunur).

SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN BİTMƏ MÜDDƏTİ

9 Əgər Sığortalıdan asılı olmayan səbəblərdən yükdaşımıza müqaviləsi başqa portda, yaxud məntəqədə başa çatarsa, yaxud yük təyinat yerinə çatdırılmazdan əvvəl başa çatarsa Sığortalı siğortaçıya bu barədə dərhal xəbər verib, siğortanın müddətini uzatmazsa bu siğortada başa çatmış hesab olunur.

9.1 Yük satılmışdırsa və bu cür limana, yaxud məntəqəyə çatdırılmışdırsa, yaxud yük bu cür limana çatdırıldıqdan sonra 60 gün tamamlanana qədər (hər hansı tez baş verərsə), və yaxud

9.2 Əgər yük qeyd olunan 60 gün ərzində, yaxud xüsusü olaraq razılaşdırılmış daha uzun müddət ərzində əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş təyinat yerinə, yaxud hər hansı digər təyinat yerinə daşındığı halda, siğorta təminatı 8-ci maddədə göstərilən səbəblərdən qurtara bilər.

SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ

10 Bu siğorta qüvvəyə mindikdən sonra Sığortalı təyinat yerini dəyişərsə, o bu barədə dərhal Sığortaçıya məlumat verir, müvafiq siğorta haqqı ödəyir və siğorta şərtlərində uyğun dəyişikliklər aparılır.

İDDİALAR

11 Siğorta ödənişinin verilməsi

11.1 Bu siğortaya görə ödəniş almaq üçün Sığortalının siğorta hadisəsi baş verdiyi anda siğortalanmış predmetdə öz marağı olmalıdır.

11.2 Maddə 11.1-də göstərilənlərə uyğun olaraq Sığortalı zərərin, siğorta müqaviləsinin bağlanmasıından əvvəl baş verməsinə baxmayaraq siğorta təminatı müddəti ərzində siğorta ödənişini almaq hüququ vardır. Sığortalı zərər haqqında məlumatı olub Anderrayterin məlumatı olmadığı hallar istisna olunur.

12 Daşınma zamanı xərclər üzrə qeyd-şərt

Əgər bu siğortada risk nəticəsində yükdaşıma bu siğortada qeyd olunan yerdən fərqli limanda, yaxud məntəqədə başa çatarsa Sığortaçı Sığortalıya bütün zəruri və məqsədə uyğun şəkildə çəkilmiş boşaltma, saxlama və yükün siğortalanmış yerə qədər daşınma xərclərini ödəyir. Bu maddə ümumi qəza və xilasetmə üzrə xərclərə şamil olunmur və yuxarıda 4, 5, 6 və 7-ci maddələrdə göstərilən istisnalar qüvvədə qalır. Eləcə də Sığortalının, yaxud onun xidmətçisinin səhvi, səhlənkarlığı, ödəniş qabiliyyətli olmaması, yaxud maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməməsi nəticəsində yaranan xərclərə görə siğorta təminatı verilmir.

13 Konstruktiv tam məhv olma üzrə qeyd-şərt

Sığortalının yükü tam məhv olduqda, Sığortaçı siğorta ödənişini, siğorta məbləğindən yuxarı olmamaq şərtilə həmin yükün siğorta hadisəsinin baş verdiyi tarixdəki həqiqi dəyərindən siğorta hadisəsindən sonrakı dəyəri çıxmaqla alınan məbləğ həcmində ödəyir.

14 İkili siğorta üzrə qeyd-şərt

14.1 Əgər Sığortalı siğorta olunan yükü digər Sığortaçılarda siğortalamaqla siğorta məbləğini artırımışdırsa, bu halda siğortalanmış yükün ümumi qiyməti artırılmış olur.

14.2 Əgər 14.1. bəndi baş verərsə, bu siğorta üzrə məsuliyyət həddi proporsional qaydada faktiki siğorta qiymətinin yükün ümumi qiymətinə olan nisbətində müəyyənləşdirilir. İddia baş qaldırdığı halda Sığortalı bütün digər siğorta müqavilələri üzrə siğortalanmış məbləğ haqqında Sığortaçıya məlumat verməlidir.

BU SIĞORTA ÜZRƏ FAYDALANAN ŞƏXS

15. Bu siğorta yükdaşıyanın və ya yükün saxlanmasında məsul olan digər şəxsin mənafeyinə xidmət edə bilməz.

ZƏRƏRİN MİNİMUMA ENDİRİLMƏSİ

16. Sığortalı və onun nümayəndələri zərərin qarşısının alınması, yaxud onun minimuma endirilməsi üçün bütün zəruri tədbirləri görməlidir

Sığortalı yükün saxlanması və yük daşıyıcılarının, yaxud hər hansı üçüncü tərəfə qarşı subroqasiya hüququnun həyata keçirilməsini təmin etməlidir.

17 Hüquqdan imtina üzrə qeyd-şərt

Sığortalı yaxud Sığortaçının siğortalanmış yükün xilas etməsi, müdafiəsi, yaxud bərpa edilməsi üzrə görülən tədbirləri, onların öz hüquqlarından imtina etməsi yaxud Sığortaçının abandonə razılıq verməsi və ya tərəflərdən hər hansı birinin hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına razılıq əlaməti kimi qəbul olunmamalıdır.

LƏNGİMƏLƏRİN QARŞISININ ALINMASI

18. Bu siğorta şərtlərinə görə Sığortalı ondan asılı olan bütün vəziyyətlərdə mümkün qədər tez və operativ hərəkət etməlidir.

HÜQUQ VƏ TƏCRÜBƏSİ

19 Bu siğorta Azərbaycan Respublikası hüququ əsasında tənzim ediləcək.

Qeyd - Sığortalı bu siğorta ilə əhatə olunan hadisə haqqında xəbərdar olan kimi dərhal bu haqda Sığortaçıları məlumatlaşdırılmalıdır və Sığortalının bu siğorta üzrə siğorta ödənişi almaq hüququ onun bu öhdəliyə əməl etməsindən birbaşa asılıdır.

SİĞORTA OLUNAN RİSKLƏR

1. Bu sıgorta polisi, aşağıdakı 3-cü və 4-cü Maddələrdə müəyyən olunan hal istisna olmaqla, sıgorta olunmuş obyektlə bağlı aşağıdakıların səbəb olduğu itki və ya ziyanı əhatə edir:

1.1 müharibə, vətəndaş müharibəsi, inqilab, qiyam, üsyən və ya onlardan meydana gələn mülki mübahisə, yaxud aqressiv gücün və ya ona qarşı hər hansı düşməncəsinə hərəkət;

1.2 yuxarıdakı 1.1 bəndinə əsasən sıgorta olunan risklərdən meydana gələn tutulma, müsadırə, həbs, azadlıqdan məhrum etmə və ya saxlanması, habelə onların nəticələri və hədə-qorxuya cəhd;

1.3 nəzarətsiz qalmış (atılmış) minalar, torpedolar, bombalar və ya atılmış hərbi silahlar.

2. Bu sıgorta polisi kirələmə müqaviləsinə və/ və ya hökümətin qanununa və prosessual normalarına əsasən nizamlanan və ya müəyyən olunan, bu maddələrə əsasən sıgorta olunan riskdən meydana gələn itkiyə yol verməmək və ya itkiyə yol verilməməsi üçün çəkilmiş olan ümumi qəza və xilasetmə xərclərini əhatə edir.

İSTİSNALAR

3. Bu sıgorta heç bir halda aşağıdakı sıgorta təminatlarını əhatə etməyəcək:

3.1 sıgorta olunanın qəsdən yol verdiyi pis davranışına aid edilən itki, ziyan və ya xərc;

3.2 sıgorta olunmuş predmetin adı sızması, çəkisində və ya həcmində baş verən adı itki, yaxud adı köhnəlmə;

3.3 sıgorta olunmuş predmetin qablaşdırma və ya hazırlanmasının qeyri-qənaətbəxş olmasının və ya uyğunsuzluğunun səbəb olduğu itki, ziyan və ya xərc (Bu 3.3 maddəsinin məqsədi üçün “qablaşdırma” sözüñə konteynerə və ya qaldırıcı vəqona yerləşdirmənin daxil olduğu hesab olunur, lakin yalnız o zaman ki bu cür yerləşdirmə bu sıgorta üzrə məsuliyyətin başlanmasından əvvəl, yaxud sıgorta olunan və ya onun xidmətçiləri tərəfindən həyata keçirilmişdir.);

3.4 sıgorta olunmuş predmetin ayrılmaz qüsürü və ya xarakterindən baş verən itki, ziyan və ya xərc;

3.5 gecikmənin biləvasitə səbəb olduğu itki, ziyan və ya xərc, hətta əgər gecikmə sıgorta olunmuş risk nəticəsində baş vermişdir (yuxarıdakı 2-ci Maddəyə əsasən ödənilməli olan xərclərdən başqa)

3.6 gəmi sahiblərinin, menecerlərinin, kırəçilərinin və ya operatorlarının ödəmə qabiliyyətini itirməsi və ya maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirməməsindən meydana gələn itki, ziyan və ya xərc;

3.7 səfər və ya sərgüzəştin itkisinə və ya uğursuz olmasına əsaslanan hər hansı iddia;

3.8 atom, nüvə parçalanması və/ və ya birləşməsi, yaxud başqa oxşar reaksiya və ya radioaktiv qüvvəyə malik maddəni istifadə edən hər hansı hərbi silahın düşməncəsinə istifadəsindən meydana gələn itki, ziyan və ya xərc;

4. 4.1 Heç bir halda bu sıgorta gəminin dənizdə üzməyə yararlı olmamasından, gəminin daşımaya konteynerinin və ya qaldırıcı vəqonunun sığortalanmış predmetin etibarlı (təhlükəsiz) daşınması üçün yararsız olmasından (harada ki, sıgorta olunan və ya onun xidmətçiləri sıgorta olunmuş predmet gəmilərə yüklənərkən gəminin dənizdə üzməyə yararsız olmasından və ya daşımaya üçün yararsız olmasından xəbərdar olmuşdur) meydana gələn itki, ziyan və ya xərcləri əhatə etmir.

4.2. siğorta olunan və ya onun xidmətçiləri gəminin dənizdə üzməyə yararsız olmasından və ya yükün daşınması üçün yararsız olmasından xəbərdardar olmadıqda, Sığortaçılar gəminin dənizdə üzmək üçün yararlı olması və gəminin siğorta olunmuş predmeti daşınması üçün yararlı olması barədə nəzərdə tutulan zəmanətlərin hər hansı pozulmasına görə tələbdən imtina edirlər.

DAVAMETMƏ MÜDDƏTİ

5. 5.1 Bu siğorta polisi:

5.1.1. yalnız siğorta olunmuş predmet və ya onun hər hansı hissəsi xarici gəmiyə yüklənərkən başlayır və

5.1.2. siğorta olunmuş predmet və ya onun bir hissəsi son boşaltma limanında xarici gəmidən boşaldıldıqda, yaxud gəminin son boşaltma limanına gəldiyi gündən hesablanmaqla 15 gün tamam olduqda, hansı birinci baş verərsə başa çatır;

Buna baxmayaraq,

Əlavə siğorta haqqı ödənilməklə və Sığortaçılara dərhal bildiriş verməklə, bu cür siğorta

5.1.3. son boşaltma limanında yükü boşaltmadan gəmi oradan üzüb gedərkən yenidən başlayır və

5.1.4. aşağıdakı 5.2 və 5.3 bəndləri nəzərə alınmaqla, ya siğorta olunmuş predmet və ya onun hər hansı hissəsi bundan sonra son boşaltma limanında və ya yerində boşaldılkən, ya da gəminin son boşaltma limanına və ya yerinə, yaxud gəminin əvəzedici son boşaltma limanına və ya yerinə təkrar qayıtdığı gün gecə yarısından başlayaraq hesablanmaqla 15 gün başa çatdıqda, hansı daha tez baş verərsə başa çatır.

5.2. Əgər siğorta olunmuş səfər müddətində xarici gəmi və ya təyyarə ilə sonrakı daşınma üçün xarici gəmi siğorta olunmuş predmeti boşaltmaq üçün aralıq boşaltma limanına və ya yerinə gələrsə, yaxud mallar sıyrınaq limanında və ya yerdə gəmidən boşaldıllarsa onda, aşağıdakı 5.3 bəndi nəzərə alınmaqla və tələb oldunduğu halda əlavə siğorta haqqı ödənilməklə, bu siğorta polisi gəminin bu cür liman və ya yerə gəldiyi gün gecə yarısından başlayaraq hesablanmaqla 15 gün başa çatanadək davam edir, lakin bundan sonra siğorta olunmus predmet və ya onun hissəsi sonrakı daşınma üçün xarici gəmiyə və ya təyyarəyə yükləndikdə yenidən başlayır. Boşaltmadan sonra 15 günlük müddət ərzində yalnız siğorta olunmuş predmet və ya onun hissəsi bu cür liman və ya yerdə qaldıqda siğorta qüvvədə qalır. Lakin əgər mallar qeyd olunan 15 günlük dövr ərzində daha sonra daşınarsa və ya əgər siğorta bu 5.2 maddəsində nəzərdə tutulduğu kimi yenidən başlayarsa:

5.2.1. Əgər sonradan daşınma xarici gəmi ilə həyata keçirilərsə, bu maddələrin şərtləri nəzərə alınmaqla bu siğorta davam edir və ya

5.2.2. Əgər sonradan daşınma təyyarə ilə həyata keçirilərsə, institutun Mühəribə haqqında cari maddələrinin (hava ilə daşınan yük - poçtla göndərmə istisna olmaqla) bu siğortanın bir hissəsini təşkil etdiyi hesab olunur və hava ilə sonradan daşınmaya tətbiq olunur.

5.3. Əgər daşınma haqqında müqavilədə səfər orada razılışdırıldıqından fərqli olan liman və ya yerdə basa çatarsa, bu cür liman və ya yer son boşaltma limanı hesab olunur və bu cür siğorta

5.1.2. bəndinə uyğun olaraq başa çatır. Əgər siğorta olunmuş predmet sonradan ilkin və ya hər hansı başqa təyinat yerinə göndərilərsə, onda bu cür sonrakı daşınma başlanmazdan qabaq Sığortaçılara bildiriş verməklə və əlavə siğorta haqqı ödəməklə həyata keçirilir. Bu cür siğorta aşağıdakı hallarda yenidən başlayır:

5.3.1. siğorta olunmuş predmet boşaldıldığı halda, siğorta olunan predmet və ya onun hissəsi sonradan daşınmaq üçün nəzərdə tutulmuş gəmiyə yükləndikdə;

5.3.2. siğorta olunmuş predmet boşaldılmadığı halda, gəmi bu cür son boşaltma limanından üzüb getdikdə bu cür siğorta 5.1.4. bəndinə uyğun olaraq başa çatır.

5.4. üzən və ya suyun altında olan mina və atılmış torpedolarla bağlı risklərə qarşı siğorta, siğortalanmış predmet və ya onun hər hansı hissəsi xarici gəmiyə və ya gəmidən daşınma zamanı gəmidə olduqda uzadılır, lakin heç bir halda Siğortaçılar tərəfindən xüsusi olaraq başqa cür razılışdırıldıqda, xarici gəmidən boşaldıldıqdan sonra 60 günlük dövrü aşmir.

5.5. Siğortaçılara dərhal bildiriş verməklə və tələb olunan əlavə siğorta haqqı ödəməklə, bu siğorta kırələmə müqaviləsinə əsasən gəmi sahiblərinə və ya kirəçilərə verilən azadlığın istifadə olunmasından meydana gələn hər hansı kənara çıxma və ya riskin hər hansı dəyişdiyi müddətdə bu maddələrin şərtləri daxilində qüvvədə qalır.

(5-ci maddənin məqsədi üçün “gəlmə” o deməkdir ki, gəmi limanın səlahiyyət sahəsi daxilində lövbər salmış, yan almış və ya körpüdə, başqa yerdə başqa cür bərkidilmişdir. Əgər bu cür körpü və ya yer yoxdursa, gəlmə o zaman baş vermiş hesab olunur ki, gəmi ilk dəfə nəzərdə tutulan boşaltma limanında və ya yerində, yaxud onun xaricində lövbər salır, yan alır və ya başqa cür bərkidilir, “xarici gəmi” dedikdə predmeti bir limandan və ya yerdən başqasına aparan gəmi nəzərdə tutulur ki, bu halda bu cür səfər zamanı gəmi dənizdən keçməli olur.)

6. Bu siğorta başlandıqdan sonra təyinat yeri siğorta olunan tərəfindən dəyişdirilərsə, Siğortaçılara dərhal bildiriş verilmək şətilə, daha yüksək qiymətlə və şərtlərlə əhatə olunan məbləğtutma barədə razılıq əldə olunmalıdır.

7. Bu müqavilədə ifadə olunan, 3.7, 3.8 və ya 5-ci maddələri ilə uyğun olmayan istənilən hal bu cür uyğunsuzluq həddinədək qanuni hüququnu itirmiş hesab olunur.

8. İDDİALAR

8.1 Bu siğorta polisinə əsasən itkiləri bərpa etmək üçün, siğorta olunan itkinin baş verdiyi vaxtda siğorta olunan predmetdə marağa (paya) malik olmalıdır.

8.2 Yuxarıdakı 8.1-ci maddə nəzərə alınmaqla, siğorta olunanın itki barədə məlumatlı olduğu, Siğortaçılının isə məlumatlı olmadığı halında itkinin siğorta haqqında müqavilə bağlanmazdan əvvəl baş verməsinə baxmayaraq, siğorta olunan bu siğorta ilə əhatə olunan dövr ərzində baş vermiş siğortalanmış itkini bərpa etmək hüququna malikdir.

9. 9.1. Əgər siğorta olunan tərəfindən bu sənədə əsasən siğorta olunmuş mal üçün artırılmış dəyərli siğorta həyata keçirilərsə, malın razılışdırılmış dəyəri bu siğortaya əsasən siğorta olunmuş ümumi məbləğdək artırılmış hesab olunur və itkini əhatə edən bütün artırılmış dəyər siğortaları, habelə bu siğorta üzrə məsuliyyət burada siğorta olunan məbləğin bu cür ümumi siğorta olunmuş məbləğə aidiyyətinə proporsional olur.

9.2. Siğorta artırılmış məbləğ üzrə olduqda, aşağıdakı maddə tətbiq olunur:

Yükün razılışdırılmış dəyəri ilkin siğortaya əsasən siğorta olunmuş ümumi məbləğə bərabər hesab olunur və itkini əhatə edən və siğorta olunan tərəfindən yük üzrə həyata keçirilən bütün artırılmış dəyər üzrə siğorta məbləğləri, habelə bu siğorta üzrə məsuliyyət burada siğorta olunan məbləğin bu cür siğorta olunmuş ümumi məbləğə aidiyyətinə proporsional olur. İddia meydana gəldiyi halda, siğorta olunan bütün başqa siğorta polisləri ilə siğorta olunan məbləğlərin sübutunu Siğortaçılara təqdim edir.

10. BU SİĞORTA ÜZRƏ FAYDALANAN ŞƏXS

Bu sıgorta yükdaşının və ya yükün saxlanması məsul olan digər şəxsin mənafeyinə xidmət edə bilməz.

11. ZƏRƏRİN MİNİMUMA ENDİRİLMƏSİ

Sığorta olunan və onun xidmətçiləri, habelə agentləri bu sənədə əsasən bərpa olunmalı olan itki ilə əlaqədar aşağıdakılardan etməyə borcludurlar:

11.1. Bu cür itkinin qarşısının alınması və ya onun minimuma endirilməsi üçün lazımlı biləcək tədbirləri görmək və

11.2. Yük daşıyıcılarına, yükün saxlanılmaq üçün verilmiş olduğu başqa məsul şəxslərə və ya üçüncü tərəflərə qarşı bütün hüquqların lazımı qaydada qorunmasını və həyata keçirilməsini təmin etmək; bütün Sığortaçılar, bu sənədə əsasən bərpa olunmalı olan hər hansı itkiyə əlavə olaraq bu vəzifələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı Sığorta olunanın lazımı və əsaslandırılmış qaydada çəkmiş olduğu hər hansı xərcləri kompensasiya edir.

12. Sığortalı yaxud Sığortaçının sıgortalanmış yükün xilas etməsi, müdafiəsi, yaxud bərpa edilməsi üzrə görülən tədbirləri, onların öz hüquqlarından imtina etməsi yaxud Sığortaçının abandona razılıq verməsi və ya tərəflərdən hər hansı birinin hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına razılıq əlaməti kimi qəbul olunmamalıdır.

13. LƏNGİMƏLƏRİN QARŞISININ ALINMASI

Bu sıgorta şərtlərinə görə Sığortalı ondan asılı olan bütün vəziyyətlərdə mümkün qədər tez və operativ hərəkət etməlidir.

14. HÜQUQ VƏ TƏCRÜBƏSİ

Bu sıgorta Azərbaycan Respublikası hüququ əsasında tənzim ediləcək.

QEYD - Sığortalı bu sıgorta ilə əhatə olunan hadisə haqqında xəbərdar olan kimi dərhal bu haqda Sığortaçıları məlumatlaşdırmalıdır və Sığortalının bu sıgorta üzrə sıgorta ödənişi almaq hüququ onun bu öhdəliyi əməl etməsindən birbaşa asılıdır.

YÜK SİĞORTASI ÜZRƏ QEYD-ŞƏRT 256 – TƏTİL

SIĞORTA OLUNAN RİSKLƏR

1. Bu siğorta, aşağıdakı 3 və 4-cü maddələrdə nəzərdə tutulanlardan başqa, aşağıdakıların səbəb olduğu siğorta olunmuş predmetə vurulan itki və ya ziyanı əhatə edir:

1.1 Tətilçilər, işdən xaric olunmuş işçilər və ya əmək intizamsızlığında iştirak edən şəxslər, qiyamlar və ya mülki həyəcan (qarşıqliqlar);

1.2 Hər hansı terrorist və ya siyasi motivdən çıxış edən hər hansı şəxs.

2. Bu siğorta polisi kirələmə müqaviləsinə və/ və ya hökümətin qanununa və prosessual normalarına əsasən nizamlanan və ya müəyyən olunan, bu maddələrə əsasən siğorta olunan riskdən meydana gələn itkiyə yol verməmək və ya itkiyə yol verilməməsi üçün çəkilmiş olan ümumi qəza və xilasetmə xərclərini əhatə edir.

İSTİSNALAR

3. Bu siğorta heç bir halda aşağıdakı siğorta təminatlarını əhatə etməyəcək:

3.1 Siğorta olunanın qəsdən yol verdiyi pis davranışına aid edilən itki, ziyan və ya xərc;

3.2 Siğorta olunmuş predmetin adı sızması, çəkisində və ya həcmində baş verən adı itki, yaxud adı köhnəlmə;

3.3 Siğorta olunmuş predmetin qablaşdırma və ya hazırlanmasının qeyri-qənaətbəxş olmasının və ya uyğunsuzluğunun səbəb olduğu itki, ziyan və ya xərc (Bu 3.3 maddəsinin məqsədi üçün “qablaşdırma” sözünə konteynerə və ya qaldırıcı vaqona yerləşdirmənin daxil olduğu hesab olunur, lakin yalnız o zaman ki bu cür yerləşdirmə bu siğorta üzrə məsuliyyətin başlanmasından əvvəl, yaxud siğorta olunan və ya onun xidmətçiləri tərəfindən həyata keçirilmişdir.);

3.4 Siğorta olunmuş predmetin ayrılmaz qüsuru və ya xarakterindən baş verən itki, ziyan və ya xərc;

3.5 Gecikmənin biləvasitə səbəb olduğu itki, ziyan və ya xərc, hətta əgər gecikmə siğorta olunmuş risk nəticəsində baş vermişdir (yuxarıdakı 2-ci Maddəyə əsasən ödənilməli olan xərclərdən başqa)

3.6 Gəmi sahiblərinin, menecerlərinin, kiraçılərinin və ya operatorlarının ödəmə qabiliyyətini itirməsi və ya maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirməməsindən meydana gələn itki, ziyan və ya xərc;

3.7 Hər hansı tətil, lokaut (sahibkarlar tərəfindən müəssisənin bağlanması və işçilərin öz tələblərini geri götürməyə məcbur edilməsi üçün işçilərin kütləvi şəkildə işdən azad edilməsi), əmək intizamsızlığı, qiyam və ya mülki iğtişaşlardan meydana gələn itki, ziyan və ya xərc;

3.8 Səfər və ya sərgüzəştin itkisinə və ya uğursuz olmasına əsaslanan hər hansı iddia;

3.9 Atom, nüvə parçalanması və/ və ya birləşməsi, yaxud başqa oxşar reaksiya və ya radioaktiv qüvvəyə malik maddəni istifadə edən hər hansı hərbi silahın düşməncəsinə istifadəsindən meydana gələn itki, ziyan və ya xərc;

3.10 Müharibə, vətəndaş müharibəsi, inqilab, üsyən, qiyam, yaxud onlardan meydana gələn mülki çarşılaşma, yaxud aqressiv güc tərəfindən və ya ona qarşı hər hansı düşməncəsinə hərəkət.

4. 4.1 Heç bir halda bu siğorta gəminin dənizdə üzməyə yararlı olmamasından, gəminin

daşima konteynerinin və ya qaldırıcı vaqonunun sığortalanmış predmetin etibarlı (təhlükəsiz) daşınması üçün yararsız olmasından (harada ki, sığorta olunan və ya onun xidmətçiləri sığorta olunmuş predmet gəmilərə yüklenərkən gəminin dənizdə üzməyə yararsız olmasından və ya daşima üçün yararsız olmasından xəbərdar olmuşdur) meydana gələn itki, ziyan və ya xərcləri əhatə etmir.

4.2 Sığorta olunan və ya onun xidmətçiləri gəminin dənizdə üzməyə yararsız olmasından və ya yükün daşınması üçün yararsız olmasından xəbərdardar olmadıqda, Sığortaçılar gəminin dənizdə üzmək üçün yararlı olması və gəminin sığorta olunmuş predmeti daşınması üçün yararlı olması barədə nəzərdə tutulan zəmanətlərin hər hansı pozulmasına görə tələbdən imtina edirlər.

DAVAMETMƏ MÜDDƏTİ

5. 5.1 Bu sığorta daşınmanın başlanması üçün malın burada qeyd olunan anbarı və ya başqa saxlanma yerini tərk etdiyi vaxtdan başlayır və standart (adi) daşınma dövründə davam edir və aşağıdakı hallarda başa çatır:

5.1.1 Mal alıcının anbarına və ya burada qeyd olunan başqa son anbara və ya saxlanma yerinə çatdırıldıqda;

5.1.2 Mal sığorta olunanın istifadə etmək üçün seçdiyi, burada qeyd olunan təyinat yerindən qabaq və ya həmin yerdə, hər hansı başqa anbara və ya saxlanma yerinə çatdırıldıqda:

5.1.2.1 standart daşınma prosesindən fərqli olan saxlanma üçün və ya

5.1.2.2 paylanması üçün və ya

5.1.2.3 son boşaltma limanında bununla sığorta olunan malların xarici gəmidən boşaldılmasının başa çatmasından sonra 60 gün başa çatdıqda, hansı birinci baş verərsə.

5.2 Əgər son boşaltma limanında xarici gəmidən boşaltmadan sonra, lakin bu sığortanın ləğv olunmasından əvvəl mallar onların bu sənədə əsasən sığorta olunduğuundan fərqli olan təyinat yerinə göndərilməlidirlərsə, bu sığorta, yuxarıda qeyd olunduğu kimi ləğv olunmaya məruz qalmaqdə qaldığı dövrdə, bu cür başqa təyinat yerinə daşınmanın başlanma xaricinə genişlənmir.

5.3 Bu sığorta Sığortalının nəzarətindən kənar olan gecikmə (yuxarıda qeyd olunduğu kimi ləğv olunma və aşağıdakı 6-ci maddənin müddələri nəzərə alınmaqla), hər hansı kənara çıxma, məcburi boşaltma, başqa yerə göndərmə və ya başqa yerə boşaltma müddətində, habelə kirələmə müqaviləsinə əsasən gəmi sahiblərinə və ya kirəçilərinə verilmiş hüququn (azadlığı) həyata keçirilməsindən meydana gələn hər hansı riskin (təsadüfi hadisənin) dəyişdiyi müddətdə qüvvədə qalır.

6. Əgər Sığorta olunanın nəzarətindən xaricdə olan şəraitdə daşima haqqında müqavilə orada qeyd olunan təyinat yerindən fərqli olan yerdə və ya limanda başa çatarsa, yaxud daşınma yuxarıdakı 5-ci maddədə nəzərdə tutulduğu kimi malların çatdırılmasından qabaq başqa cür başa çatarsa, onda aşağıdakı müddətlərdə Sığortaçılara dərhal bildiriş verilmədikdə və sığortanın davam etdirilməsi xahiş olunmadıqda bu zaman Sığortaçı tərəfindən tələb olunduğu halda əlavə sığorta haqqı ödənilməklə sığorta qüvvədə qalır. Bu sığorta aşağıdakı hallarda ləğv olunur:

6.1 Mallar satılıqla və bu cür limana və ya yerə çatdırılanadək, yaxud xüsusi olaraq başqa cür razılaşdırılmadıqda, bununla sığorta olunan malların bu cür limana və ya yerə gəlib çatdığı vaxtdan sonra 60 gün keçənədək, hansı daha tez baş verərsə, və ya

6.2 Əgər mallar qeyd olunan 60 günlük dövr ərzində (və ya hər hansı başqa razılaşdırılmış dövrdə) burada qeyd olunan təyinat yerinə və ya hər hansı başqa təyinat yerinə göndərilərsə, yuxarıdakı 5-ci maddənin şərtlərinə uyğun olaraq ləğv olunduqda.

7. Bu siğorta qüvvəyə mindikdən sonra təyinat yeri Sığorta olunan tərəfindən dəyişdirilərsə, Sığortaçılara dərhal bildiriş verilmək şətildə, daha yüksək qiymətlə və şərtlərlə əhatə olunan məbləğtutma barədə razılıq əldə olunmalıdır.

İDDİALAR

8. 1. Bu siğorta polisinə əsasən itkiləri bərpa etmək üçün, siğorta olunan itkinin baş verdiyi vaxtda siğorta olunan predmetdə marağa (paya) malik olmalıdır.

8.2. Yuxarıdakı 8.1-ci maddə nəzərə alınmaqla, Sığorta olunan bu siğorta ilə əhatə olunan müddət ərzində baş verən siğortalanmış itkini bərpa etmək hüququna malik olur, baxmayaraq ki, itki siğorta haqqında müqavilə bağlanmazdan əvvəl baş vermişdir, lakin Sığorta olunanın itki barədə məlumatlı olduğu və Sığortaçılardan işə məlumatlı olmadığı hal istisna olunur.

9. 1. Əgər siğorta olunan tərəfindən bu sənədə əsasən siğorta olunmuş mal üçün artırılmış dəyərli siğorta həyata keçirilərsə, malın razılaşdırılmış dəyəri bu siğortaya əsasən siğorta olunmuş ümumi məbləğdək artırılmış hesab olunur və itkini əhatə edən bütün artırılmış dəyər siğortaları, habelə bu siğorta üzrə məsuliyyət burada siğorta olunan məbləğin bu cür ümumi siğorta olunmuş məbləğə aidiyyətinə proporsional olur. İddia meydana gəldiyi halda, Sığorta olunan bütün başqa siğortalalarla (sigorta məbləğləri ilə) siğorta olunan məbləğlərin sübutunu Sığortaçılara təqdim edir.

9.2. Siğorta artırılmış məbləğ üzrə olduqda, aşağıdakı maddə tətbiq olunur:

Yükün razılaşdırılmış dəyəri ilkin siğortaya əsasən siğorta olunmuş ümumi məbləğə bərabər hesab olunur və itkini əhatə edən və siğorta olunan tərəfindən yük üzrə həyata keçirilən bütün artırılmış dəyər üzrə siğorta məbləğləri, habelə bu siğorta üzrə məsuliyyət burada siğorta olunan məbləğin bu cür siğorta olunmuş ümumi məbləğə aidiyyətinə proporsional olur. İddia meydana gəldiyi halda, siğorta olunan bütün başqa siğorta polisləri ilə siğorta olunan məbləğlərin sübutunu Sığortaçılara təqdim edir.

10. BU SIĞORTA ÜZRƏ FAYDALANAN ŞƏXS

Bu siğorta yükdaşıyanın və ya yükün saxlanması məsul olan digər şəxsin mənafeyinə xidmət edə bilməz.

11. ZƏRƏRİN MİNİMUMA ENDİRİLMƏSİ

Siğorta olunan və onun xidmətçiləri, habelə agentləri bu sənədə əsasən bərpa olunmalı olan itki ilə əlaqədar aşağıdakılardan etməyə borcludurlar:

11.1. Bu cür itkinin qarşısının alınması və ya onun minimuma endirilməsi üçün lazımlı ola biləcək tədbirləri görmək və

11.2. Yük daşıyıcılarına, yükün saxlanılmaq üçün verilmiş olduğu başqa məsul şəxslərə və ya üçüncü tərəflərə qarşı bütün hüquqların lazımı qaydada qorunmasını və həyata keçirilməsini təmin etmək; bütün Sığortaçılardır, bu sənədə əsasən bərpa olunmalı olan hər hansı itkiyə əlavə olaraq bu vəzifələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı Sığorta olunanın lazımı və əsaslandırılmış qaydada çəkmiş olduğu hər hansı xərcləri kompensasiya edir.

12. Sığortalı yaxud Sığortaçının siğortalanmış yükün xilas etməsi, müdafiəsi, yaxud bərpa edilməsi üzrə görülən tədbirləri, onların öz hüquqlarından imtina etməsi yaxud Sığortaçının abandona razılıq verməsi və ya tərəflərdən hər hansı birinin hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına razılıq əlaməti kimi qəbul olunmamalıdır.

13. LƏNGİMƏLƏRİN QARŞISININ ALINMASI

Bu sigorta şərtlərinə görə Sığortalı ondan asılı olan bütün vəziyyətlərdə mümkün qədər tez və operativ hərəkət etməlidir.

14. HÜQUQ VƏ TƏCRÜBƏSİ

Bu sigorta Azərbaycan Respublikası hüquq əsasında tənzim ediləcək.

QEYD - Sığortalı bu sigorta ilə əhatə olunan hadisə haqqında xəbərdar olan kimi dərhal bu haqda Sığortaçıları məlumatlaşdırmalıdır və Sığortalının bu sigorta üzrə sigorta ödənişi almaq hüququ onun bu öhdəliyə əməl etməsindən birbaşa asılıdır.

“Paşa Sığorta” ASC

Yük sığortası üzrə tarif dərəcələrinin əsaslandırılması

Tarif dərəcələri əsaslandırıllarkən əvvəlcə netto-dərəcələr hesablanır. Netto-dərəcələrin hesablanmasında aşağıdakı məlumatlardan istifadə edilir:

- 1) Sığorta hadisəsinin baş verməsi ehtimalı (q) - 0, 01;
- 2) Bir sığorta müqaviləsi üzrə orta sığorta məbləği (So) – 160 000 manat;
- 3) Bir sığorta hadisəsi üzrə orta sığorta ödənişi ($Sö$) – 25 000 manat;
- 4) Bağlanılacaq sığorta müqavilələrinin sayı (n) - 450.

T_n , T_θ və T_r ilə müvafiq olaraq netto-dərəcəni, onun əsas hissəsini və risk üstəliyini işarə edək. Netto-dərəcənin əsas hissəsi 100 manat sığorta məbləğinə uyğun olaraq aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$T_\theta = 100qSö/So = 100 \cdot 0,01 \cdot 25\,000 / 160\,000 = 0,16 \text{ manat.}$$

Risk üstəliyini hesablamaq üçün təminat ehtimalını 0,98 götürək. Bu halda həmin ehtimala uyğun əmsal $a=2$ olur. Risk üstəliyi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$Tr = 1,2 T_\theta \cdot a \cdot ((1 - q)/(nq))^{1/2} = 0,16 \cdot 1,2 \cdot 2 \cdot ((1 - 0,01)/(450 \cdot 0,01))^{1/2} = 0,18 \text{ manat.}$$

$$T_n = T_\theta + Tr = 0,16 + 0,18 = 0,34 \text{ manat.}$$

Tarif dərəcəsinin strukturu: netto-dərəcə-50%, yüksəlmə-50%. O cümlədən işlərin aparılması xərcləri-44%, məcburi ödəmələr-0.3%, tarif mənfəəti -5.7%.

Brutto-dərəcəni T_b ilə işarə edək. Onda brutto-dərəcənin hesablanması düsturuna əsasən

$$T_b = T_n / (1-f) = 0,34 / (1-0,5) = 0,68 \text{ manat.}$$

Yükün növündən, qablaşdırılmasından, hansı nəqliyyat vasitəsi ilə daşınmasından və s. amillərdən asılı olaraq baza tarif dərəcəsinə azaldıcı və artırıcı əmsallar tətbiq edilir. Ona görə də, yekun tarif dərəcəsi 0,01%-5 aralığında dəyişir.